

Пролетары ўсіх краін, слу́ч

ЗОК
1844

НІЦА І КАЛГАСНІЦА БЕЛАРУС

№ 36
1933 г.

Людзі выраслі—гэта важнейшы вынік нашай работы, гэта самая лепшая перспектывы для заўтрашняга дня. Людзі выраслі і маглі вырасці на базе матэрыяльнага ўздыма соцыалістычнай эканомікі. Гэтыя-ж людзі, якія працуець пад кірауніцтвам вялікай партыі Леніна, з'яўляюцца лепшай гарантыйяй далейшага бурнага развіцця народнай гаспадаркі („Правда“).

Ба 05 / 20 Зб №
Тав. РОЗАВА Е.—ударніца Менскага дрэваапрацоўчага завода імя Молатава. Брыгадзір комсамольскай гаспадаркі разрахункавай брыгэды лакірушчыкай. Яе брыгада сістэматычна перавыконвае праамфіллан. Эзэраз вылучана памочнікам майстра лакіровачнага цеха.

УСІМ АБКОМАМ, КРАЙКОМАМ і ЦК НАЦКОМПАРТЫІ, УСІМ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯМ ХАРЧОВЫХ ЗАВОДАЎ і ФАБРЫК

Не гледзячы на выключна важнае значэнне прадпрыемстваў харчовай прамысловасці, незалежна ад іх памёра, як прадпрыемстваў, выпрацоўваючых прадукты харчавання для працоўных, мясцовыя партарганізацыі аддаюць мала ўвагі харчовай прамысловасці, асабліва ў параўнанні з буйнымі прадпрыемствамі іншых галін. Партыйна-масавая і культурная работа ячэек харчовай прамысловасці вядзеца слаба і недастаткова ўвязваецца з пытаннямі вытворчасці. Члены партыі і рабочыя не выхоўваюцца ў духу выключнай адказнасці перад працоўнымі за нарыхтоўку прадуктаў добрай якасці. Асабліва нездавальняюча стаіць справа на прадпрыемствах харчовай прамысловасці з захаваннем санітарна-гігіенічных умоў вытворчасці.

У рэзультате такога становішча прадпрыемстваў і нездавальняючай работы партарганізацый, наглядаюцца выпадкі атручвання працоўных недобраякаснымі прадуктамі (атручванне ў Днепрапятоўску кабачковай ікрой вытворчасці Одэскага кансерўнага завода, на шахце № 10 „Парыжская комуна“—сапсановым мясам, на Сормаўскім заводзе—гнілой рыбай).

ЦК ВКП(б) абавязвае ўсе абкомы, крайкомы і ЦК нацкомпартыі у найкарацейшы тэрмін палепшыць работу на харчовых прадпрыемствах, павесці барацьбу з іх антысанітарным становішчам і дабіцца выпуска харчовымі фабрыкамі, заводамі Наркомснаба і Цэнтррасаюза высокаякаснай прадукцыі.

ЦК прапануе дырэкторам і ўсяму адміністрацыіна-тэхнічнаму персаналу харчовай прамысловасці пры актыўным падтрыманні партыйных і прафсаюзных арганізацый:

1. Дабіцца найстражэйшага захавання санітарна-гігіенічнага рэжыма на прадпрыемствах, у прыватнасці захавання рабочымі правіл асабістай гігіены (рэгулярны медыцынскі агляд, дэзінфекцыя вопраткі, абавязковое мыцце рук).

2. Разгарнуць сярод рабочых сістэматычную пропаганду асноў гігіены і санітары харчовай вытворчасці шляхам арганізацыі лекцый, гурткоў, пашырэння наглядных дапомінкаў, арганізацыі соцспаборніцтва за ўзорна-паказальныя цэхі і г. д.

3. Устанавіць, каб кожны майстар, брыгадзір і астатні кіруючы тэхнічны персанал прадпрыемстваў абавязкова здаў экзамен на санітарна-гігіенічны мінімум.

4. Асаблівую ўвагу звярнуць на работу фабрычна-заводскіх хіміка-бактэріалагічных лабараторый, куды перакінуць ведаючых справу правераных комуністаў і комсамольцаў.

5. Гастаянна сачыць за тым, каб усё абсталяванне, апаратура і інвентар харчовых прадпрыемстваў знаходзіліся ва ўзорным становішчы, своечасова робячы палуду катлоў замену негігіенічнай апаратуры і абсталявання новым, адпавядающим строгім санітарным патрабаванням.

6. Не дапускаць да пераапрацоўкі некандыцыйнага і неадпавядаючага тэхнічным запатрабаванням сырца і паўфабрыкатаў, у прыватнасці, не дапускаць да вытворчасці ніводнага віда сырца і паўфабрыкатаў без устаноўленага для іх хіміка-бактэріалагічнага кантроля.

7. Не выпускаць з прадпрыемстваў гатовай прадукцыі без падрабязнага аналіза яе ў хіміка-бактэріалагічных лабараторыях.

ЦК прапануе абкомам, крайкомам і ЦК нацкомпартыі умацаваць партячэйкі харчовых прадпрыемстваў лепшымі комуністамі, забяспечыўшы ўздым партыйна-масавай работы на іх, а таксама перагледзіць і ўмацаваць склад санітарна-тэхнічнай інспектуры і інспектараў працы на харчовых прадпрыемствах.

ЦК прапануе абкомам, крайкомам і ЦК нацкомпартыі у месячны тэрмін паведаміць у ЦК аб мерах, прынятых для палепшання работы прадпрыемстваў харчовай прамысловасці.

22 снежня 1933 г.

ЦК ВКП(б).

Пушчан гігант совецкай хіміі

Там, дзе трох гады таму назад было чыстае поле, выраслі 110 вытворчых карпусоў, пасёлкі, соцыялістычны горад і падсобныя прадпрыемствы. Бобрыкаўскі камбінат займае плошчу ў 37 кв. км.

Уступленне ў эксплаатацыю Бобрыкаўскага энерга-хімічнага камбіната—буйнейшая перамога ў барацьбе за павышэнне ўраджайнасці соціялістычных палёў.

Прадукцыя першай чаргі камбіната забяспечвае прырост ураджая на 600 тысяч тон збожжа. 125 тысяч тон азотна-тукавых угнаенняў дасць завод у будучым годзе.

У 1933 годзе пушчаны асноўныя заводы хімікабіната— завод сінтэза-аміака, башанны завод, завод сернай кіслаты, завод слабай азотнай кіслаты, завод натрыевай саліты.

Чыстка зрабіла КП(б)Б яшчэ больш згуртаваным і маналітным атрадам ВКП(б)

(З даклада т. АНЦІПАВА на аб'яднаным пленуме ЦК і ЦКК КП(б)Б)

Таварышы, чыстка падвяла вынікі як работы кожнага паасобнага члена партыі, так і партарганизациі ў цэлым. Трэба сказаць, што да гэтай чысткі беларуская партарганізацыя прышла з велізарнымі дасягненнямі ва ўсіх галінах гаспадарчай і палітычнай работы. (Тав. Анціпаў прыводзіць лічбы велізарнага роста прамысловасці і сельскай гаспадаркі БССР, роста колькасці рабочых).

Асабліва вялікі прырост мы маєм у галіне стварэння культурных установ. На тэрыторыі Беларусі зараз знаходзіцца 32 вузы, 130 тэхнікумаў і каля 30 розных навуковадасследчых установ. Гэтая лічба, якая, як відаць, роўна лічбе навучальных і навуковых установ у ранейшай царскай Расіі ў цэлым. Вось што мы за першую пяцігодку разгарнулі ў адной толькі Беларусі. Дастаткова сказаць, што за гэты час поўнасцю ліквідавана няграматнасць, уключаючы і дарослае насельніцтва. Намечана вялікае мерапрыемства — перавод абавязковага навучання дзяцей школьнага ўзроста з чатырохгодак на сямігодкі і т. д.

Такія-ж дасягненні мы маєм і ў галіне аховы здароўя і радзе іншых галін соцыялістычнага будаўніцтва. Гэта, таварышы, з'яўляецца наглядным доказам трывалага ленінскай нацыянальнай палітыкі, палітыкі развіцця ўсіх сустаўных часцей Савецкага Саюза і, у першую чаргу, тых, якія раней былі адсталымі, якіх раней больш усяго эксплаатавалі і прыгняталі.

Гэтая ленінская палітыка, цверда праводзімая ЦК пад кіраўніцтвам тав. Сталіна, паказвае, што мы змаглі заклікаць да жыцця ўсе раней адсталыя народнасці і тым самым атрымаць аграмадны рэзерв для нашай далейшай работы.

І вось, з пункта гледжання гэтых поспехаў асабліва яснай становіща палітыка нацдэмаў, выступаючых нібыта „абаронцамі“ беларускага народа. Уся палітыка нацдэмаў зводзілася толькі да аднаго—усякімі способамі тармазіць развіццё народнай гаспадаркі Беларусі, тармазіць развіццё культуры пад відам нібы-та абароны спецыфічных асаблівасцяў беларускага народа. Яны ставілі пытанне аб тым, што трэба развіваць толькі такія галіны як швейная прамысловасць, трывалажная прамысловасць, таму што яны як быццам бліжэй, больш зразумелы „духу“ народа, яго настроем. Яны былі супроць таго, каб развіваць машынабудаўніцтва, торфзабычу, супроць таго, каб развіваць лясную справу і т. д.

За гэтай траскатніцай па сутнасці прыкрывалася толькі адно-іх служэнне імперыялістичным дзяржавам. Абароняючы нібы-та спецыфічныя рысы, яны па-сутнасці былі супроць цэлага рада галін, найбольш важных галін прамысловасці. Гэта тлумачыцца тым, што гэтая галіна занадта добра развіты ў некаторых імперыялістичных дзяржавах, на службе ў якіх нацдэмы знаходзіліся, у інтэрэсах якіх яны дзейнічалі. Восьчаму яны ўсімі мерамі імкнуліся душыць гэтая галіна прамысловасці. Усе іх імкненні зводзіліся к тому, каб падпараць Беларусь інтэрэсам кучкі капіталістаў паасобных галін.

Нашы велізарныя дасягненні паказваюць, на сколькі наша лінія, лінія на пабудову соцыялістычнага грамадства, якая цвёрда і няўхильна праводзілася і абаранялася тав. Сталіным і ЦК партыі супроць ўсіх контрреволюцыйных апазіцый, з'яўляецца адзіна правільная.

Гэтая дасягненні, зразумела, мы атрымалі не самацёкам. Яны атрыманы ў рэзультате ўпартай, настойлівой работы комуністычных арганізацый Беларусі. У рэзультате гэтай работы вельмі значна за гэтыя гады вырасла партыйная арганізацыя.

Вось, таварышы, тыя агромадныя станоўчыя вынікі КП(б)Б, якія к місіі абавязана была ўлічыць і ўлічвала ў ходзе чысткі.

Але трэба сказаць, таварышы, што побач з агромаднымі станоўчымі рэзультатамі былі і адмоўныя моманты, былі недахопы, на якія ўказваў ЦК ВКП(б), якія камісія па чыстцы таксама павінна была ўлічыць у сваёй работе. Да ліку такіх недахопаў, як вы ведаецце, адносяцца: хлебазагатоўкі 1932 г., калі Цэнтральны Камітэт вымушан быў даць вельмі рэзкую харкторыстыку работе беларускіх партарганізацый; недахопы ў галіне правядзення калектывізацыі, якія выразіліся ў вельмі значным выдзяленні так званых прысядзібных участкаў, што ў значайнай меры было накіравана супроць калгаснага руху; скажэнні ў галіне нацыянальнай палітыкі, што асабліва відавочна прайвілася ў сувязі з пісьмом настаўніка Сцепуры і т. д. Усё гэта трэба было ўлічыць для таго, каб правільна падысці да партыйнай арганізацыі.

Мы таксама ўлічвалі, што партыйная арганізацыя Беларусі знаходзіцца ў вельмі цяжкіх умовах работы: дастатковых кадраў няма, кадры прыходзіліся ствараць цяпер; тут былі вельмі моцныя ўплывы чужых нам арганізацый, якія трэба было у той час скарыстаць. Усё гэта мы ўлічвалі для гаго, каб правільна падысці да кожнай арганізацыі, не зрабіць занадта быстрых і скораспелых вывалаў аб становішчы той ці іншай арганізацыі.

Якавы-ж вынікі чысткі? Чыстку мы закончылі поўнасцю ва ўсіх арганізайнях. Праверылі без Чырвонай арміі і войск пагранаходы членаў партыі 38 568, кандыдатаў — 14.624, усяго праверана членаў партыі і кандыдатаў 53.192 чалавекі. Статыстычная распрацоўка намі зроблена на 37.244 члены партыі і 13.907 кандыдатаў, усяго 51.151 чал. Такім чынам, таварышы, тыя лічбы, якія буду агалашаць, будуть датычыць 51.000.

Усяго выключана членаў партыі 6.002 чал., кандыдатаў — 3.767 чал. Пераведзена ў кандыдаты — 4266 і з членаў партыі ў спачуваючыя пераведзена 499, з кандыдатаў у спачуваючыя пераведзена 3.108 чал. Такім чынам, таварышы, аказаўся праверанымі членамі партыі, якія не падпалі нікім вывадам — 71,4 проц. і 53 проц. кандыдатаў. Гэта той касцяк партыі, які аказаўся моцным і які камісія па чыстцы лічыла зусім прыгодным для таго, каб і далей яны былі членамі партыі.

Прычыны выключэння. Калі ўсяць усе выключенні членаў партыі і кандыдатаў, то атрымаецца

такая карціна: на першым месцы—20,0 проц. ідзе выключэнне за пасіўнае праўданаму, тады выйдзе толк.

Другое месца — 17,4 проц. гэта перараджэнцы; трэцяе месца — 16,9 проц. за парушэнне партыйнай і совецкай дысцыпліны. Затым ідуць класава-чужыя — 14,9 проц., за бытавое і маральнае разлажэнне — 9,7 проц., за кар'ерызм — 7,7 проц., двурушнікаў, трацкістай і выхадцаў з дробнабуржуазных партый — 7,5 проц. (715 чал.); рабочых (гэта тыя выключаныя, якія не падыходзяць ні да адной з гэтых прычын, пералічаных вышэй) — 3,0 проц., заціск самакрытыкі — 2 проц. (196 чал.), за шавінізм — 1,1 проц. (103 чал.).

Трэба, аднак, таварышы, агаварыцца наконт апошняй катэгорыі. Справа ў тым, што многія з тых, якія павінны былі-б пайсці па графе „шавінізм”, ідуць па графе або класава-чужых, або перараджэнцаў і гэта зусім зразумела, бо гэта рэчы вельмі падобныя; той, хто з'яўляецца велікадзяржаўным шавіністам або нацыянал-ухілістам, той або перараджэнец, або класава-чужы і т. д.

Значны адсеў па КП(б)Б тлумачыцца ў значнай меры слабай унутрыпартыйнай і масавай работай. Непасрэднай партыйна-арганізацыйнай і выхаваўчай работе мала аддавалася ўвагі. Трэба яшчэ адзначыць і тое, што пры прыёме ў партыю не ўлічваліся змены абстаноўкі і змены ў складзе рабочага класа.

Аб палітычнай граматнасці членаў партыі. Я не буду расказваць асобных анекдотаў, як адказвалі на палітпытаці правяраемыя. Мне думаецца, што вялікі параўнальны процэнт у КП(б)Б пасіва сам ужо па сабе гаворыць аб палітычнай граматнасці людзей. Калі-б людзі былі сапраўды грамаднымі, тады, зразумела, яны былі-б палітычна актыўнымі. Гэтага ў нас няма. Палітвучоба была ў загоне ва ўсіх арганізацый. Цярпець гэтага далей нельга. За перыяд чысткі жаданне павысіць свой палітычны і культурны ўровень гіганцкі вырасла. Мы зараз бачым па цэламу раду арганізацый аграмадны рост сеткі партыйных школ. Вось, напрыклад, у Віцебску ў часе чысткі стварылі 25 гурткоў для палітнепісменных. Ахапілі вучобай 4.000 рабочых, у тым ліку 2.700 членаў партыі. Па Гомелю стварылі 63 гурткі. Комсамол асабліва шырока разгортвае зараз сетку палітгурткоў. Ёсьць адна боязнь, як-бы гэта не стала некаторай данінай чысткі. Але ёсьць такога рода настроі — чыстка скончылася, людзі ў партыі засталіся цяпер граматныя, таму іх і вучыць больш не трэба. Нельга забываць, што многія з тых членаў партыі, якіх мы ў партыі пакінулі, не заўсёды палітычна граматныя, не ўсе застаюцца стопроцэнтнымі вытрыманымі партыйцамі; мы пакінулі часта такіх таму, што гэта старая кадравая рабочая, як рабочы — не дрэнна працуе, але няграматны. Таму патрабуецца ад партыйных арганізацый грутоўна заняцца справай марксісцка-ленінскай падрыхтоўкі членаў і кандыдатаў партыі.

Асабліва востра стаіць пытанне аб работе з кандыдатамі і з пераведзенымі ў спачуваючыя. З імі трэба працаваць і працаваць. Мы мелі ўжо такія патрабаванні з боку гэтых пераведзеных у кандыдаты і спачуваючыя: „Мяне перавялі, праўльна, згодзен, я палітычна няграматны, партыі пры такім становішчы прынесці карысці не могу. Але я хачу быць членам партыі, хачу быць граматным, калі ласка, дапамажыце мне вучыцца“.

Трэба здолець разгарнуць зараз вучобу па праўданаму, тады выйдзе толк.

Самае слабае месца — гэта праверка выканання дырэктыў партыі. Праверка выканання ў партыйных арганізаціях пастаўлена ніколькі не лепш, чым у нашых совецкіх арганізаціях. У нас справа пабудавана на давері: раз дырэктыва даецца члену партыі, значыць, дырэктыва будзе выканана, пакладаюцца на сумленне. На сумленне пакладацца нельга. Толькі калі будзе правяраць кожную дырэктыву, як яна выконваецца, тады павысіцца адказнасць, тады павысіцца пэўны палітычны ўзровень.

Па-большэвіцку замацаваць вынікі

Чыстка нам паказала геніальнасць кіраўніцтва нашай партыі, у першую чаргу геніальнасць нашага правадыра тав. Сталіна, бо тав. Сталін паставіў пытанне аб тым, што трэба чыстку партыі правесці. Мы правялі вельмі цяжкую справу, але мы атрымалі аграмадны капітал, мы здолелі ў вельмі вялікай ступені ачысціць партыю ад таго нягоднага смецця, якое, натуральна, накапілася за апошнія гады. Ачысціўшы партыю, мы яе зрабілі больш здаровай, больш маналітнай, больш бяздольнай. Гэта першае.

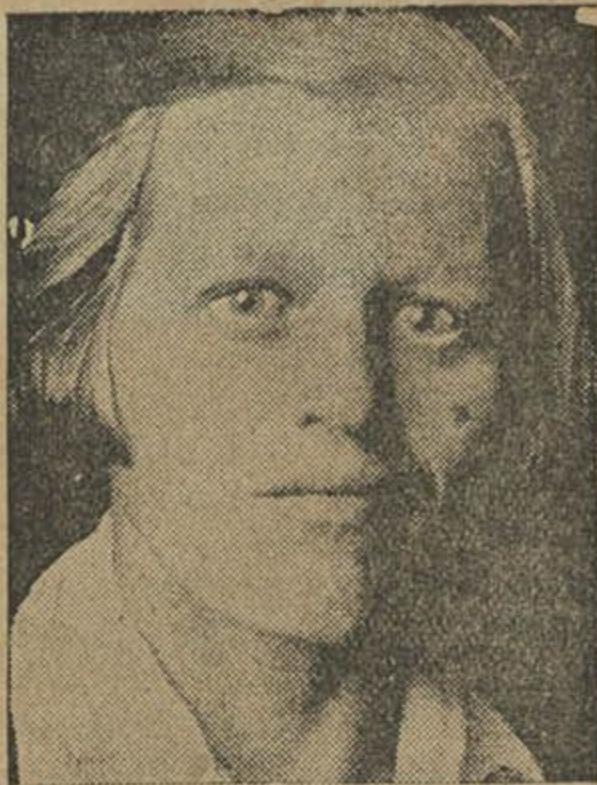
Другое, у часе чысткі мы здолелі правесці аграмадную выхаваўчую работу. Члены партыі прайшли вялікую школу выхавання. Чыстку мы здолелі падняць на высокі палітычны ўзровень. Мы здолелі праз чыстку прыцягнуць увагу аграмадных пластоў беспарцыйных рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі, здолелі ўцягнуць іх у гэту справу. Мы на прыкладзе чысткі паказалі, якім павінен быць комуніст, якога комуніста партыя хоча мець — комуніста, які самаахвярна адданы сваёй партыі, самаахвярна адданы справе рабочага класа, паколькі партыя з'яўляецца авангардам рабочага класа. Тым самым мы заваявалі сімпатыю аграмадных мас, яшчэ больш мабілізавалі гэтых масы вакол партыі. Наша партыя ў рэзультате чысткі яшчэ больш падняла свой аўтарытэт у масах.

Я прывяду выступленні толькі аднаго рабочага, як ён гаварыў пра чыстку: „Для мяне сходы па чыстцы лепш за ўсякую школу, тут табе і аб палітыцы, і аб эканоміцы, і аб тэхніцы, і аб усім растлумачваецца. Пры чыстцы асобных комуністаў бачыш прыклады сапраўды большэвіцкай аднасці справе і хочацца стаць такім-жа, дагнаць“.

Гэта выступленне рабочага на заводзе імя Ланьцукага. Я думаю, што гэта выступленне з'яўляецца іменна адбіткам думкі ўсіх рабочых і ўсей працоўнай інтэлігенцыі.

Мы, таварышы, па кожнай арганізацыі падвялі вынікі, выявілі станоўчыя бакі, выявілі недахопы, далі свае заўвагі, як лепш выпраўіць, як лепш дзейнічаць. Зараз задача партарганізацыі ў тым, каб іменна мабілізаваць вакол недахопаў усю ўвагу партыі, па-большэвіцку, закасаўшы рукавы, заняцца выпраўленнем іх. І, таварышы, гэта работа, якая зараз будзе праведзена партарганізацыяй, дасць нам гіганцкія сілы для таго, каб яшчэ хутчэй і яшчэ лепш заняцца сапраўднымі стварэннем новага комуністычнага грамадства.

Таварышы, ад імя рэспубліканскай камісіі пажадаю поспеха беларускай арганізацыі ў гэтай работе. (Доўгія аплодысменты).

М. Шабурова — заг. жансектара
ЦК ВКП(б).

З часу апошніх перавыbaraў дэлегацкіх сходаў прайшло каля двух год. За гэты перыяд партыйнымі арганізацыямі прароблена велізарнейшая палітычнае работа з дэлегатамі апошняга склікання. Дэлегацкія сходы, арганізаваны па вытворчаму прынцыпу на прадпрыемствах, фабриках-кухнях, у соўгасах, калгасах, сельсоветах, па жактах, рабочых пасёлках, за гэтыя гады ў сваёй большасці былі той „ударны брыгадай“, пры дапамозе якой прыводзіліся ў рух широкія жаночыя працоўныя масы горада і вёскі.

Праз дэлегацкія сходы за гэтыя гады прайшлі дзесяткі тысяч новых кадраў работніц, жонак рабочых, саматужніц, сотні тысяч калгасніц і аднаасобніц. Двухмільённая армія дэлегатак пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый атрымала моцную палітычную і грамадскую загартоўку. Дэлегаткі сталі актыўнымі ўдзельніцамі гаспадарчага жыцця краіны, актыўнымі барацьбітамі за выкананне пяцігодкі, за калгасны лад, за новы быт.

Цяпер перад кожнай партыйнай арганізацыяй стаіць задача — на працягу снежня 1933 года правесці арганізаваны выпуск дэлегатак як у горадзе, так і ў вёсцы. Для выпуска дэлегатак павінна быць разгорнута адпаведная падрыхтоўчая масавая работа, якая павінна забяспе-

Правесці арганізаваны выпуск дэлегатак

чыць падвядзенне вынікаў усей прарабленай работы дэлегацкімі сходамі, выявіць з дэлегатак лепшы актыў для далейшага прасоўвания і вылучэння яго на розныя участкі грамадской і гаспадарчай работы: у прафсаюзах, у советах і секцыях, у кааперацыі, у добраахвотных таварыствах, асабліва па лініі РОКК, Асоавіяхіма і „Прыхільнік дзеяй“.

Для большага азнямлення з грамадской работай дэлегатак патрэбна шырэй разгарнуць работу па правядзенню справа здач дэлегатак перад іх выбаршчыкамі, выкарыстоўваючы для гэтай мэты цэхавыя, брыгадныя, калгасныя сходы, чырвоныя куткі ў клубах, жактах, хаты-чытальні, абласны, калгасны, фабрычна-заводскія друк, газеты палігадзелаў МТС і совгасаў, жаночыя журналы, насценгазеты.

У прымысловых раёнах неабходна правесці выпускныя заводскія і гарадскія канферэнцыі дэлегатак, у вёсцы — куставыя калгасныя канферэнцыі разам з новым актывам работніц і калгасніц. Прыцягнуць увагу да гэтых падагульляючых канферэнцый партыйных, совецкіх прафсаюзных арганізацый, палігадзелаў МТС і соўгасаў. Уся работа павінна прыводзіцца пад знакам мабілізацыі дэлегатак, работніц, жонак рабочых на паспяховае заканчэнне планаў бягучага гаспадарчага года ў прымысловасці і ў сельскай гаспадарцы. Неабходна завастрыць увагу работніц і жонак рабочых на лепшай падрыхтоўцы да зімы прадпрыемстваў, гародняхавальнікаў, памяшканняў рабочых. Мабілізація увагу работніц на аўладанне тэхнікай вытворчасці, ушчыльненне рабочага дня і падрыхтоўку да новага гаспадарчага года.

У вёсцы актыўнасць калгасніц павінна быць мабілізавана на

поўнае і своечасове выкананне абавязацельстваў калгасамі перад дзяржавай, на забеспечэнне засыпкі фондаў, лепшае размеркаванне прыбыткаў па працаднях, развіцця жывёлагадоўлі і птушкаводства. Арганізація усе віды вучобы і шырэй прыцягваць калгасніц да вучобы, асабліва ў гурткі і курсы па падрыхтоўцы жаночых сельскагаспадарчых кадраў для работы на складаных і паўскладаных машынах. Высоўваць лепшых калгасніц-ударніц на работу звенявых брыгадзіраў, на кіруючу калгасную, совецкую, кааперацыйную работу на вёсцы.

Выпуск дэлегатак на вёсцы павінен памножыць актыў калгасніц, узмацніць армію культармейцаў, якія на справе арганізаціи культуры паходзіць за чистую, культурную калгасную хату.

Уся работа па арганізаванаму выпуску дэлегатак павінна яшчэ больш дапамагаць далейшаму узмацненню масавай работы сярод жанчын кожнай партарганізацыі і яе нізавога звяза — ячэйкі, у горадзе і вёсцы, асабліва ў нацыянальных раёнах, каб да XVII з'езда прыйсці з новымі, яшчэ большымі палітычнымі і гаспадарчымі паказальнікамі ў галіне работы сярод працоўных жаночых мас, каб падняць масавую палітычную работу сярод жанчын на новую, яшчэ больш высокую ступень.

Жаночыя сектары абкомаў, крайкомаў павінны ўсю гэту работу непарыўна ўвязаць з жанработнікамі палісектараў абласных і краевых земельных праўленняў, для чаго неабходна распрацаўваць канкрэтныя меры прамыслы на кожнай обласці, краю з тым, каб лепш забяспечыць арганізаваны выпуск дэлегатак ва ўсіх сельскагаспадарчых раёнах („Работніца“).

М. Шабурова

Сустрэнем партыйныя з'езды новымі ўдарнымі брыгадамі, новымі перамогамі ў галіне выканання планаў першага года другой пяцігодкі. 3

Пакаленю соцыялізма — самае шчаслівае дзяцінства

(Да вынікаў канферэнцыі па комуністычнаму выхаванню дзяцей)

Бора Рахмілевіч з крыўдаю пісаў у камбінацкую газегу:— Дзе не павярніся—усюды лішні. Увечары пайду я ў рабочы клуб камбіната, уваходжу ў файэ, на мяне неяк коса паглядаюць—чаго гэта пацан тут варочаецца. Пасля раптам адчуваю на плячы цяжкую руку вартаўніка, яго лаянку, крык. Мне вельмі крыўдна, завошта гэта дарослыя так злуоўца на нас. Вось, каб у нас быў свой клуб.

Ды і не адзін Бора скардзіўся на тое, што пасля школы няма анікай увагі, дзецям, што яны аддадзены вуліцы.

— Навучыліся і лаянца мы „матам“. З нашай групы 5 дзяцей кураць у зацяжку, добра зацягваюцца 7 чалавек, а ўсё гэта таму, што намі ніхто не займаецца,— пісала група вучняў 5-й школы ў партыйны камітэт лесакамбіната.

З гэтага ўсё і пачалося.

Шумна ў партыйным камітэце. Да тав. Крывуліна прыходзяць па розных справах. Тут і выкананне прамфінплана, і якасць прадукцыі, і работа ЗРК. Але сёння на бюро стаіць не менш важнае пытанне—рэагаванне на допіс вучняў. Абмяркоўвалі, як выхоўваюцца дзеці рабочых камбіната і што трэба рабіць далей, каб сапраўды па-комуністычнаму паставіць выхаванне. Упершыню гэта пытанне так шырока стаіць на партыйным камітэце: аб вучобе, работе па-за школай, у піонер атрадзе, на вытворчасці. Для таго, каб палепшыць гэты важнейшы вучастак работы, трэба спачатку праверыць, як пабудавана сістэма выхавання дзяцей, ці звязана работа ў школе з піонер атрадам і домам, ці няма таго, што ў школе выхоўваюць па-свойму, у піонер атрадзе па-свойму, а дома зноў інакш.

Рашылі па прыкладу Харкаўскага завода „Серп і молат“ правесці рабочую канферэнцыю па комуністычнаму выхаванню дзяцей.

Разгарнулася баявая падрыхтоўка да канферэнцыі. Арганізувалі 9 секцый, якім даручылі адпаведныя участкі работы. Як ні перагружан дырэктар камбіната тав. Тарасаў, усё-ж ён становіца на чале школьнай секцыі. Сакратар комсамола кіруе

секцыяй піонераў і акцябратаў, рэдактар шматтыражкі кіруе пазашкольнай секцыяй, галоўны інжынер—секцыяй палітэхнізацыі і г. д.

З самога пачатка разгортаўвання сваёй работы секцыі правялі гутаркі па цэхах аб значэнні канферэнцыі і яе мэтаўых установах. У канкрэтную работу секцыі было ўцягнута больш 500 рабочых і прымаў удзел у падрыхтоўцы да канферэнцыі ўесь трохтысячны калектыв камбіната.

Такім чынам рабочыя камбіната не словамі, а справай распачалі паход за комуністычнае выхаванне маладога пакалення.

Школьная секцыя ў працэсе сваёй работы выявіла, што школа далёка яшчэ не дае дзецям тых ведаў, якія яна павінна даваць. 8 проц. вучняў не паспіваюць у 5-й школе, якая абслугоўвае дзяцей рабочых камбіната. Сталі шукаць прычыны непаспіховасці. Аказаўся, што па некаторых дысцыплінах, як гісторыя і фізіка, выкладчыкі гналі вельмі курс, толькі-б прысці матар'ял і зрабіць адметку ў журнале, а ўсё іншае іх не датычыцца. Матэматыка была заўсёды апошнім лекцыямі, калі дзеці былі стомлены ад папярэдняй вучобы.

Вынік гэтага—дрэнная паспіховасць. Школьная бібліятэка зусім дрэнна забяспечвала падручнікамі вучняў. Не было пакоя для правядзення культмасавай работы. Адзіным прытулкам быў калідор. Тут елі, гулялі ў шашкі, тут і біліся. Секцыя дабілася перамены расклада, перанясення матэматыкі на першыя лекцыі, сталай працрапоўкі і замацавання пройдзенага матэрыяла. Арганізаваны гурткі для дапамогі адстаючым.

Для папаўнення школьнай бібліятэкі адпушчана 500 руб., абсталіваны дзіцячы пакой для культработы.

Гэта аб школе. А што ж пасля школы? Дзеці ідуць на вуліцу. А ў іх ёсьць вельмі шмат здаровых імкненняў. Вось да прыкладу Кіслеўскі Ваня. Ён хоча будаваць мадэлі і яму асабліва падабаецца мадэль самалёта. Але за якой-небудзь парадай яму прыходзіцца ісці за два кіламетры ў горад на дзіцячую тэхнічную

станцыю, што адбірае шмат часу і з гэтай прычыны, ён адстае ў вучобе. Соркін Лёва хоча быць канструктарам машины і варштаату. Ён увесе вольны час проводзіў-бы за разборам канструкций і чарцяжоў, за чыткай тэхнічнай літаратуры.

У школе ёсьць шмат такіх дзяцей, якія захапляюцца радыё, авіацыяй, фота.

А вось Пяткевіч Валодзя вельмі любіць фізкультуру. Ён бы з задавальненнем у час перапынкаў, у выходны дзень і пасля заняткаў у школе пабегаў на каньках, пакатаўся на лыжах, пабыў-бы на вольным паветры. Але гэтага не маглі атрымаць дзеці пасля школы, бо ніхто не займаўся гэтымі пытаннямі.

і дзеці бегалі па вуліцам, па сталоўках, гандлявалі папяросамі кралі, а некаторыя зусім адрываліся ад школы.

Перад пазашкольнай секцыяй непачаты край работы. Арганізаўца карысна, весела і цікава пазашкольную работу дзяцей, прыцягнуць тых, што адварваліся ад школы па розных прычынах. Сабралі беспрытульных і безнаглядных дзяцей.

Іх было 14. Яны дзіка азіраліся то на стол, то на седзячых за сталом тав. Крывуліна і інш. Дзівіліся, што іх запрашалі прысесці. Прасілі, каб яны расказалі аб жыцці, але адказам было маўчанне. Ніхто не хацеў гаварыць. Тады седзячыя за столом рэзка змянілі тон.

— Ну, давайце закурым. Пасля перакуркі гутарка пашла жывей, сапраўды па душах.

— Хто з вас не ходзіць у школу?

— Я смела адказаў Зельдзін Давід.

— А чаму?

— Бо хлопцы падгаварылі.

— А што ж ты робіш?

— Куру... нічога і не раблю,— адказаў ён груба.

Пайшоў-бы ты ў школу, кажуць яму.

Ён апусціў галаву, крыху відаць падумаў, паглядзеў на стол, ці не смяюцца з яго і сказаў: „і добра б вучыўся“.

Хто яшчэ з вас не вучыцца? Дзеці паказалі на белакурага хлопчыка—Грышу Рагачэўскага.

А ты чаму не вучышся?

— Не ведаю. Быў у дзіцячым доме, вучыўся. Вышаў адтуль—кінуў, жыву з братам, бацькоў няма.

За імі гаварылі Лявонаў Колька, Агей ў Валя, Рачэўскі Коля і шмат іншых. З гутарак дзяцей было відаць, што няуважлівія адносіны да іх з боку дарослых даводзяць іх да гандля папяросамі, каб зарабіць гроши для кіно, да кражы ў сталоўцы.

Позна скончылася гутарка. Дзеци адчуле, што партыйны камітэт, комсамолія камбінату сур'ёзна хочуць ім дапамагчы выисці ў людзі. Б з іх ужо вучацца ў школе. Гэта першыя крокі работы пазашкольнай секцыі.

Акрамя гэтага абсталявана дзіцячая тэхнічная станцыя, пры рабочым клубе адведзена памяшканне спецыяльна для дзіцячага клуба, лыжная станцыя, зроблен каток спецыяльны для дзяцей, арганізавалі фізкультурныя гурткі, да якіх прымацавалі дзесяць комсамольцаў значкоўцаў, арганізавалі 5 гурткоў вывучэння ваеннай справы.

Вось канкрэтныя вынікі работы пазашкольнай секцыі.

Секцыя палітэхнізацыі разгарнула работу за лепшае аўладанне дзецімі палітэхнічнымі ведамі. Пры актыўнай дапамозе секцыі ўстаноўлен вучэбны электротраматор, які каштуе 650 р., нарыхтаны цвікі, клей, фанера для работы вучняў. Арганізаваны тэхгурткі, якімі будуть кіраваць ІТР камбінату.

Дзеци ў яслях — маці пры варштаце

На меблявай фабрыцы камбінату „Комінтэрн“ ёсьць свае яслі, якія працујуць у 3 змены і ахопліваюць усіх дзяцей ясельнага ўзроста. Дзеци дашкольнага ўзроста абслугоўваюцца Нова-Барысаўскім дзіцячым садам. Дзякуючы гэтым дзіцячым установам у нас большасць жонак рабочых працуе. Усе работніцы ахоплены тэхвучобай. Працуе ў нас лікбез і школа малапісменных, кандыдацкая группа, саўпартшкола. Многія работніцы наведваюць Барысаўскі Комвуз.

40 работніц вучыцца ў гуртку першай дапамогі пры амбулаторыі, 28 работніц — у двухгадовай школе сярэдняга медыцынскага персанала. Рознымі відамі вучобы ў нас ахоплена 98 проц. работніц.

Не малую работу правялі і іншыя секцыі. Вось факты. 8 лепшых комсамольцаў-ударнікаў вылучаны важатымі піонер-атрадаў. Для кожнага атрада бюро парткома вылучыла партпрымацавана. Рыхтуецца дзіцячая алімпіада самадзейнасці — конкурс на лепшага музыканта, танцора, апавядальніка, спевака.

У галіне аздаравіцельна-санітарнай работы таксама не мала зроблена. Адчынілі дзіцячую цырульню і спецыяльнае аддзяленне для дзяцей пры лазні.

У школе цяпер ужо ёсьць гатаўваная вада, выпрацаван санінімум. У 18-й школе наладжаны гарачыя снедані. Малавата яшчэ зроблена ў галіне ЗРК. А на яго работу вельмі скардзяцца дзеци.

— Да якога часу я буду хадзіць у кароткіх штанах, — піша дзесяцігадовы вучань 5-й ФЗС. Мне ўжо дзесяць год і я хачу быць адзетым у доўгія штаны і суконную рубашку з двумя кішэнямі. Міжтым, такой вондраткі нікель ганьба знайсці ў крамах ЗРК камбінату. Гэтае абвінавачванне кінуга ў бок ЗРК зусім правільна і павінна быць абавязкова ўлічана ў далейшай яго работе.

20 дзён рыхтаваліся да канферэнцыі. Гэта былі дні напружанай канкрэтнай работы па паляпшэнню выхавання маладога пакалення.

* * *

Дзень выдаўся прыгожы. Скрыпец пад нагамі снег. Ад мароза ружавелі здаровыя дзіцячыя твары. Клуб паступова напаўняўся

рабочымі, работнікамі камбінату, дзецімі, гасцямі з горада. Канферэнцыю, якая падвяла вынікі праведзенай падрыхтоўчай работы, невялікай уступнай прамоўкай адчыніў сакратар парткома камбінату тав. Крывулін.

Інфармацыю аб работе секций зрабіла тав. Якушава — работнік парткомітэта.

Канферэнцыю віталі прадстаўнікі ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМБ, Наркомасветы Беларусі.

У мэтах далейшага разгортаўння работы па комуністычнаму выхаванню дзялей, рабочыя камбінату ў час канферэнцыі ўзялі на сябе цэлы рад абавязкаў. Сярод іх: адчыніць спецыяльную дзіцячую краму на камбінаце, забяспечыўшы яе дзіцячай вондраткай, ануткам і школьнімі пісьмовымі прыладамі; адчыніць пры школе спецыяльнае зубаўрачэбны габінет для абслугоўвання вучняў і шмат іншых абавязкаў.

Існуючыя секцыі замацоўваюцца за сваімі участкамі работы на ўвесі 1934 г. Удзельнікі канферэнцыі звярнуліся з адозвай да ўсіх рабочых, работніц і калгаснікаў Беларусі, каб па іх прыкладу праводзіць такія ж канферэнцыі і дабівацца сапраўды комуністычнага выхавання дзетства. Камбінаты маюць рацию. Пакаленне соцыялізма павінна мець самае шчаслівае, самае вясёле і жыццярадаснае дзяцінства. Такое дзіцінства мы ім павінны стварыць.

А. Куніна.

Бабруйск.

Нашы дзіцячыя ўстановы маюць план грамадской работы і вучобы на фабрыцы і таму работніцы мэгуць ў тыя дні, калі яны заняты, пакідаць дзяцей на 2 змены і нават нанач.

Не адстаюць у нас работніцы і па кваліфікацыі. У гнутарным цеху на фасона-такарных варштатах, дзе раней працевалі толькі мужчыны, зараз працујуць і жанчыны. Так, напрыклад, Хоміч Ганна вострышь царгі (бакавыя колцы) для гнутай мэблі, з гэтай работай яна спраўляецца і вучыць другіх.

Губанец Налзя, працујуць на такарным варштаце, навучыла гэтай работе 2-х работніц у парадку шэфства, а зараз вучыцца на курсах партактыва. Палішчук Вольга працуе на точцы колцаў

і навучыла двух работніц. Шчурэвіч Шура, якая мае пяцёра дзяцей, не толькі спраўляецца з работай у паліровачным цеху, але і паспявае навучаць новых работніц.

Герой першай пяцігодкі — Фрыдман працуе на фабрыцы з 1925 г. Яна навучыла шліфоўцы 10 чалавек у парадку шэфства. Пасля гэтага яе перавялі на работу па зборы экспартных каталогаў. Прыходзілася самай сартаваць, аднак прыёмшчык нічога не забракаваў.

У часе сталінскага пахода было праверана работа ясляў і пляцовак. Выдалі ім многа прадуктаў. Будуеца для лепшых рабочых ударнікаў дом на 18 кватэр і 5 кватэр вылучаны для фабрыкі жактам.

Работніца Фрыдман
Нова-Барысаў.

Лепшай падрыхтоўкай да з'ездаў партыі з'яўляеца ліквідацыя ганебнага адставання па ільнозагатоўках **РАЎНЯЦА ПА ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСАХ** УЗЯТЫЯ САМААБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ—ВЫКАНАЛІ

Калі я прыехала з Усебеларускага злёта жанчын-старшынь калгасаў, у Дуброўне быў склікан раённы злёт трапальшчыц-ударніц. На гэтым злёце прысутнічала бускірная брыгада Аршаншчыны.

Я расказала аб усебеларускім злёце і прынятай адозве і разам з тым дала абяцанне, што да 25-XI мы поўнасцю выканаем план ільнозагатовак.

З нашага калгаса „Аснова“ яшчэ было некалькі калгасніц на гэтым злёце. Па прыездзе ў калгас мы арганізавалі соцспаборніцтва брыгад, правільна расставілі комсамольскія сілы, у выніку чаго наш калгас „Аснова“ 24-XI першы рапартаваў аб выкананні плана ільнозагатовак. За паспяховае выкананне ільнозагатовак мы атрымалі прэмію ад РВК—200 руб. прамтаварамі. Акрамя гэтага наш калгас паслаў бускірную брыгаду з 5-ці чалавек у суседні адстаючы калгас „Новае Гудава“.

Таксама мы падцягнулі і аднаасобны сектар. Аднаасобнікі нашай вёскі таксама выканалі план ільноздачи да 24-XI, за што атрымалі прэмію.

Узятыя самаабавязкі на злёце ў Менску па ўцяпленні хлявоў мною таксама выкананы. Уцеплен хлеў, дзе стаіць 40 штук кароў, 15 цялят і 28 коняй.

Наш калгас ужо размеркаваў ураджай і засыпаў усе фонды.

Правяла падпіску на журнал „Работніца і калгасніца Беларусі“.

Сакратар комсамольскай ячэйкі калгаса „Аснова“ Рахленка.

УЗЯЛІ НА БУСКІР АДСТАЮЧУЮ БРЫГАДУ

Брыгада Кандраценкі Максіма ідзе наперадзе па ўсіх работах. Мы лепш за другіх пасяялі, лепш захавалі калгасны ўраджай і больш збожжа здалі ў калгасны ёўран.

Мяне вылучылі адказнай за апрацоўку ільна. Раней працавалі толькі ў дзень, але з тae прычыны, што часу заставалася мала, мы з калгасніцамі парашылі арганізаць кругласутачную работу. Так і зрабілі. Прэцавалі, трэба сказаць, дружна і да 1-га снежня ўвесь лён апрацавалі і здалі 8 нумарам.

Брыгада Салаўцова ўвесь час у прарыве. Гэта брыгада цягне ўні калгас у галіне выканання плана ільноздачи. Пасля гутаркі з намі жанорга полігаддзела

Тав. Жагуло—лепшая ўдарніца калгаса „Чырвонае змена“, Аршанская р-на.
Фото С. Грына.

тав. Славінай, якая папярэдзіла, што нашаму калгасу пагражае небяспека страціц пераходны сцяг політадзела і райкома, мы ўзялі гэту суседнюю брыгаду на бускір. Бускірная брыгада абавязалася апрацаваць 3 сушні ільна і здаць дзяржаве ільновалакно высокім нумарам.

Мы не дапусцім такога сорама, каб наш калгас быў апошнім у выкананні плана ільнозагатовак. Выцягнем адстающую брыгаду і гэтым самым дапаможам калгасу выканаць план ільнозагатовак.

Адказная па ільну
Радзевіч Марфа.

Калгас „Калгаснік Беларусі“,
Клімавіцкага раёна.

Абавязаць РК КП(б)Б праверыць правільнасць выдачы фондаў стымулявання загатовак ільназдатчыкам і прыняць меры к прыцягненню да адказнасці тых загатоўчых арганізацый, якія няправільна выдаюць фонды стымулявання, або затрымліваюць выдачу гэтых фондаў. Калгасам і працоўным аднаасобнікам, поўнасцю выканавшым свае планы па ільнозагатоўках, безаговорочна выдаць хлеб і другія належачыя ім фонды стымулявання. У адносінах да тых калгасаў і аднаасобнікаў, якія не выконваюць контрактацийных дагавароў па здачы ільна, спагнаць у бяспрэчным парадку ўвесь хлеб, атрыманы калгасам і аднаасобнікам па контрактациі ільна, а з больш злосных парушальнікаў контрактацийных дагавароў, паміма прыцягнення да адказнасці праўлення калгасаў і контрактантаваў—аднаасобнікаў, спагнаць хлеб у падвойным размеры.

З пастановы бюро ЦК КП(б)Б.

Да адказнасці тых, хто ігнаруе дырэктыву партыі АБ ДАПАМОЗЕ БЕСКАРОЎНЫМ

Пастанова партыі і ўрада аб дапамозе бескароўным калгаснікам у набыцці кароў, якая мае велізарнае значэнне ў справе ажыццяўлення лозунга правадыра партыі тав. Сталіна аб tym, каб зрабіць калгаснікаў заможнымі, ігнаруеца ў Жлобінскім раёне. Вось факты.

З 500 бескароўных калгаснікаў, якія ёсць у раёне, па звесткам на 20-е снежня надзелена каровамі толькі 89, а па зоне дзеянасці МТС з 115 бескароўных надзелена 45.

Калгас „Чырвоны партызан” па плану павінен быў закантрактаваць для бескароўных калгаснікаў 10 цёлак, а незакантрактавана ніводнай. Сарваў план контрактациі і калгас „Яскравы шлях”, які павінен быў па плану закантрактаваць 15 цёлак. Калгас „XI-годдзе Каstryчніцкай рэ-

волюцыі” з патрэбных па плану 7 цёлак не закантрактаваў ніводнай.

Праўленне калгаса „Чырвоны каstryчнік” да гэтага часу наўват не дало заяўкі ў дзяржбанк на крэдыт, які адпушчан для дапамогі бескароўным калгаснікам. А між іншым у калгасе ёсьць такія бескароўныя, як Трацякова Мар’я, Кікінёў Мікола, Касяненкаў Якаў і інш., якія вельмі жадаюць набыць цёлак.

Надзялі бескароўных толькі калгас „Шыхаў”, „Эрштэр май”, 1-е Мая, „12-цігоддзе каstryчніка”. Але гэта кропля ў моры. Пасобныя сельсоветы зусім яшчэ не зімаліся справай контрактациі цёлак.

Старшыня Мормальскага сельсовета тав. Смольскі не ведае, колькі ў яго ў сельсовеце бескароўных. Смольскі ківае ў бок

праўлення ў калгасаў, што яны вінаваты, а на самай справе сельсовет нічога не зрабіў у галіне надзялення бескароўных калгаснікаў. Наогул у раёне і сельсоветах гэта важнейшая пастанова партыі і ўрада не папулярызавана. Невядомы шырокім масам калгаснікаў і аднаасобнікаў ільготы па пастаўках мяса і малака, якія даюцца контрактантам цёлак.

Раённыя арганізацыі не цікавяцца становішчам гэтага важнейшага мерапрыемства, якое ігнаруеца на месцах.

Неабходна зараз-жа прыняць рашучыя меры супроты сабатажа важнейшага мерапрыемства партыі ў справе ліквідацыі бескароўнасці сярод калгаснікаў.

С.

Жлобінскі раён.

ЦК і СНК указываюць усім РК, начпалітадзелам МТС і РВК, што па ўсіх наяўных даных не можа быць ніякіх агаворак аб поўнай магчымасці закончыць выкананне пастановы ЦК ВКП(б) і СНК Саюза аб дапамозе бескароўным калгаснікам к студзеню месячу 1934 года як па рэспубліцы ў цэльм, так і па раёнах. ЦК і СНК папярэджваюць РК і РВК, што ўсякае невыкананне работы ў правядзенні пастановы ЦК і СНК ССР, адсутнасць канкрэтнага аперацыйнага кіраўніцтва, кантроля за выкананнем яе—будзе з усёй рашучасцю перасякацца аж да прыняцца самых суровых мер спагнання ў адносінах да раённага кіраўніцтва, так і праўлення ў калгасаў і сельсоветаў, маючи на ўвазе, што правядзенне ў жыццё данай пастановы саюзнага ўрада з’яўляецца аднэй з важнейшых і сустаўных частак усёй нашай работы на вёсцы. (З пастановы ЦК КП(б)Б і СНК ССР).

Масавая работа дапамагла ліквідаваць прарыў

Калгас „Новая справа”, у якім 50 гаспадарак ёсць і з брыгады, адставаў па здачы ільнотрасты і ільновалакна. Масавай работы, асабліва сярод калгасніц не праводзілася. Былі і такія жанчыны, якія працавалі ў месяц толькі 15 дзён, як напрыклад, Шарыкава Проска, Сініцкая Нінка, Шарыкава Марына і Волкова Проска. Не дзіўна таму, што на снегу ў конусах стаяла шмат не ўбранай з поля ільнотрасты.

У час працоўкі на сходзе калгасніц ліста да тав. Сталіна ад калгасніц Паўночнага Каўказа былі адзначаны прычыны, чаму лён не ўбраны і чаму калгас не выконвае сваіх абавязкаў перад дзяржавай. Былі зачытаны пра-

цадні ўдарніц і працадні пра-гульшчыц.

Тут-же на сходзе пастанавілі вылучыць на кіруючу работу ў калгасе лепшых уларніц: Земяніну Ганну, Лазунову Кацю, Каротчэнку Марфу, Земяніну Аўдоцю і Земяніну Стэфу.

Сход пастанавіў убраць увесль лён у конусах, апрацаўваць яго і здаць дзяржаве, а прагульшчыкай і гультаёў выключыць з калгаса.

Пасля гэтага схода ўсё змянілася. Як пасаромілі на сходзе прагульшчыц, то яны зусім іншымі сталі. Цяпер на работу выходзяць амаль усе жанчыны.

За два дні ўбралі калі 15 га лёну з поля. Зараз калгас ужо падыходзіць да выканання сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай. На гэту справу мабілізаваны ўсе жанчыны.

Сініцкая Ніна, якая раней у месяц працавала ўсяго 15 дзён, цяпер штодзенна выходзіць на работу і выпрацоўвае больш за працадзень. Таксама падцягнулася Шарыкава Проска.

Усё гэта паказвае на неабходнасць правядзення масавай работы сярод калгасніц.

Анютка.

Сироцінскі раён.

Да XV з'езда КП(б) і XVII з'езда ВКП(б) узнімем работу сярод жанчын на яшчэ больш высокую ступень АРГАНІЗУЕМ АБМЕН ОПЫТАМ РАБОТЫ ЖАНОРГАЎ РАЙКОМАУ И ПАЛІТАДЗЕЛАЎ

Асноўнымі формамі масавай работы сярод калгасніц з'яўляюцца ў нас сходы калгасніц па звенніх, брыгадах, калгасах, сельскія і раённыя, як агульныя, так і дыферэнцыянныя (трапальшчыц, жней).

Наш раён скончыў у гэтым годзе веснавую пасеўную кампанію на 15 дзён раней мінулага года. Пасобныя сельсоветы і калгасы скончылі сіёубу яшчэ 25—30 мая. Такіх калгасаў у нас 68 з 290 калгасаў раёна.

Своечасовая падрыхтоўка да веснавой сіёубы — вось прычына іх поспехаў.

На сходах з калгасніцамі былі падрабязна абмеркаваны задачы сіёубы

Пасля гэтага калгасніцы бралі на сябе канкрэтныя абавязкі. Калгасніцы калгаса „б умоў Сталіна“ і „Чырвоная зорка“ мабілізавалі сваё ўласнае юношество для насенфonda калгаса, праверлі гатоўнасць да сіёубы сельгасінвентара і на гатовы інвентар клейлі ярлычок — „гатоў да сіёубы“. Калгасніцы калгаса „Чырвоная змена“, „Чырвоны бераг“ і „Звязда“ прайвілі вялікую ініцыятыву ў сборы попелу і яго захаванні.

Яшчэ ўзімку началася падрыхтоўка да адчынення ясляў

З лютага месяца было вылучана 128 лепшых ударніц-калгасніц на 3 хмесячныя раённыя курсы загадчыц ясляў. На праўленнях і сходах калгаснікаў былі абмеркаваны пытанні аб стварэнні ясельных фондаў, аб памяшканні, аbstаляванні.

Вылучылі кантроль за ажыццяўленнем намечанага

Адказнымі за правядзенне гэтых мерапрыемстваў ў жыщё былі вылучаны члены праўлення і кантрольная пасты калгасніц.

У выніку своечасовой падрыхтоўкі раён на працягу 2-х год перавыконвае планавыя заданні па адчыненні ясляў-пляцовак. Заданне—113 ясляў, а адчынена—159, якімі ахоплена 2500 дзяцей.

У час падрыхтоўкі да сіёубы была звернута вялікая ўвага на арганізацію брыгад і звенні ў калгасах. Праведзеная палітмасавая

Як мы арганізоўаем актыўнасць калгасніц

(Аршанскі раён).

Мы маём рад большзвіцкіх прыкладаў удзелу калгасніц у веснавой пасеўной кампаніі

Для павышэння ўраджайнасці і скарачэння тэрмінаў сіёубы калгасніцы калгаса „Чырвоны бераг“ пракапалі 9.000 кубаметраў канав. Асабліва вылучалася на гэтай работе Зайцева і Ілюшэнка. Калгасніцы калгаса „1-га мая“ пракапалі—2000 кубаметраў і раскарчоўвалі ляды. Таксама і па другіх калгасах капалі канавы выключна жанчыны. Паміж 49 калгасамі былі заключаны калгаснікамі соцлагавары з канкрэтнымі самаабавязкамі (сіёуба, праполка, яслі, пазыка, павышэнне ўраджайнасці агародаў). Ініцыятарамі па выкліку на соцспаборніцтва Вяземскі раён Задзінскага вобласці. Рад сельсоветаў (Варонскі, Яромкаўскі, Тумініцкі, Зубаўскі) узятыя на злёце самаабавязательствы выканалі. Асобныя калгасніцы калгаса „Чырвоная ніва“, „Рабочая культура“ і „Чырвоная змена“ 17-га ліпеня рапартавалі аб выкананні абавязкаў злёту і выклікалі на соцспаборніцтва другія калгасы.

Правільнай расстаноўцы сі—асноўная ўвага ў час уборачнай

Да ўборачнай кампаніі была праведзена масавая работа па арганізаціі звенні ў брыгаде, якія ўзначальваліся лепшымі ударнікамі. У час ўборачнай кампаніі была вялікая арганізація на работе калгасніц, асабліва апраўдалі сябе жанчыны групаводы. Напрыклад, калгас „Чырвоная змена“ (старшыня калгаса Безлюдова) жыво скончыў за 4 дні і ўзяў на бускір калгаса „Ударнік“ і „Прабойны шлях“, дзе працавала брыгада з 30 жней.

Паміж звеннімі і асобнымі калгасамі было разгорнута соцспаборніцтва і ўдарніцтва

У калгасе „Барэц“ спаборнічала звено № 1 Яскевіч Мар’і з звено № 2. За піршынство ў работе Яскевіч была прэміявана калгасам. Нормы выпрацоўкі па жніве большасцю калгасаў перавыконваліся—замест 10 сотак выпрацоўвалася 18 і 20 сотак.

Вялікая ўвага звярталася на якасць жніва, на ахову ўраджай

На збор калоссіяў была мабілізавана дзетвара. У асобных калгасах на вазы, якімі вазілі збожжа, слалася пасцілка, каб не прапаўнівадзін колас.

Уесь пасяяны лён быў чыста

засцікаўленасць да вытворчага жыцця калгаса. Для падагульвання вынікаў сіёубы і мабілізацыі калгасніц на праполку, уборку і датэрміновую здачу загатавак дзяржаве па калгасах праведзены сходы ўдарніц, сельсовецкія злёты ўдарніц і райзлёты з удзелам 1070 чалавек. На злёце калгасніцы ўзялі канкрэтныя самаабавязкі і выклікалі на соцспаборніцтва Вяземскі раён Задзінскага вобласці. Рад сельсоветаў (Варонскі, Яромкаўскі, Тумініцкі, Зубаўскі) узятыя на злёце самаабавязательствы выканалі. Асобныя калгасніцы калгаса „Чырвоная ніва“, „Рабочая культура“ і „Чырвоная змена“ 17-га ліпеня рапартавалі аб выкананні абавязкаў злётут і выклікалі на соцспаборніцтва другія калгасы.

Праўдзены масавыя сходы трапальшчыц ільна па калгасах, сельсоветах, на брыгадах, звенніх, а 2-га лістапада праведзеній райзлёт трапальшчыц. Уздельніцы злёта прывезлі чырвоным абозам 17,5 тон валакна. Перадавыя калгасы, „Чырвоная ніва“, „Чырвоная змена“, „Харкаўка“, „Чырвоны партызан“, „З-ци год пяцігодкі“, „Чырвоная ўсходы“, „Пабеда“ і інш. 5-га лістапада выканалі ільназагатоўкі выключна 10-14 нумарамі і ўзялі на бускір адстаючыя калгасы.

Рад калгасаў ганебна адсталі

У тых калгасах, дзе несвоечасова былі вылучаны адказныя за лён, дзе не была дастатковая прайвіла на класава пільнасць у барацьбе з кулаком і гультаём, мелі месца выпадкі шкодніцтва ў дзоглядзе і апрацоўкі ільна. Так, у калгасе „Х з'езд Советаў“, Якаўлевіцкага сельсовета, зноена траста. У калгасе „Высокая зорка“, Высоцкага сельсовета, адказны за лён быў заможніца Наумава, якая лёта пагнала, з 43 калгасніц на тропку выходзяць 13.

Зараз раён выканалі ільназагатоўкі на 25 прац., у той час як перадавыя сельсоветы, якія далі своечасова адпор класава-варожым элементам, ачысцілі калгасы ад чужых элементаў і мабілізавалі жаночыя актыўы на апрацоўку і здачу ільна дзяржаве, на сёневшы дзень выканалі ільназагатоўкі: Яромкаўскі—100,4 проц., Баранскі—75 проц., Копыскі—133 проц.

Зараз мы ўжо маём вынікі гэтай канферэнцыі. Арганізаваны і працуюць 12 палітшкол калгасніц, дзе выкладаюць і агратэхніку, аграварваюць бягучую палітыку. Апрач таго, шмат жанчын уцягнута ў агульную кандыдацкія палітшколы.

У калгасе імя Сталіна, Магілянскага сельсовета, мы арганізавалі справа здачу калгасніц Пармон, якая была на ўсебеларускім злёце жанчын—старшыня калгасаў. Тав. Пармон вельмі талкова расказала аб тых задачах, якія былі пастаўлены на злёце перад жанчынамі—калгасніцамі.

Шырока разгарнулі культпаход

У падрыхтоўцы да Октябрскіх свят быў праведзен культбытавы паход. Калгасы „Парыжская комуна“, „Чырвоны ўсходы“, „Чырвоны бераг“ пабялілі печы, памылі столі і сцены, развесілі партрэты правадыроў і лозунгі, фіранкі на вонкіх, упрыгожылі памяшканні зелянінай, прывялі скотныя двары ў парадак і таксама ўпрыгожылі зелянінай і пасыпалі пяском дарожкі.

Уздельніца Усебеларускага з'езда Бацикава Зоя (калгас „Чырвоная ўсходы“, Баранскага сельсовета) першай зняла абрэз у сваёй хаце. Прыкладу Бацикавай паследвалі 24 калгасніцы. У калгасе „З-ци год

пяцігодкі“ паздымалі абрэзы 12 чалавек.

З арганізаціяй палітадзела ў раёне зроблен пералом ва ўсёй палітычнай хаваічай і масавай работе ў калгасах

Напрыклад, у справе арганізацыі калгасніц, іх вылучэнні на кіруючу работу Яромкаўскі і Баранскі сельсоветы з адстаючымі вышлі ў перадавыя па раёну.

Вялікую ролю ў справе арганізацыі і мабілізацыі шырокіх працоўных жаночых мас адыгрывае національны друк і раённая газета „Ленінскі прызыў“.

Жанорг РК КП(б) Б. Астапчэння. Жанорг палітадзела Крацэр.

Разгарнулі зімовую вучобу калгасніц

Да майго прыезда ў палітадзел работай сярод жанчын была ўзганене, ніхто ёю не цікавіўся. Маім першым клопатам было—выявіць жаночыя актыўы і пачаць з ім сістэматичную работу, дабіцца вылучэння лепшых, найбольш здольных і добрасумленых калгасніц-ударніц на кірующую работу.

Для гэтага я з першых-жэ дзён прыезда паехала ў калгасы, пабывала непасрэдна ў брыгадах.

У выявілі актыва і азнямленні з ім значна дапамагла нядайна праўдзеная канферэнцыя калгасніц-ударніц.

На канферэнцыю з'явілася 120 жанчын. Выказалася ў спрэчках 20 калгасніц, якія выкryвали недахопы ў калгасах і ўказвалі, як іх трэба выправіць. Калгасніцы абавязвалі ўсе да аднай заніца зімовай вучобай і ўцягнуць у яе ўсіх калгасніц.

Зараз мы ўжо маём вынікі гэтай канферэнцыі. Арганізаваны і працуюць 12 палітшкол калгасніц, дзе выкладаюць і агратэхніку, аграварваюць бягучую палітыку. Апрач таго, шмат жанчын уцягнута ў агульную кандыдацкія палітшколы.

У калгасе імя Сталіна, Магілянскага сельсовета, мы арганізавалі справа здачу калгасніц Пармон, якая была на ўсебеларускім злёце жанчын—старшыня калгасаў. Тав. Пармон вельмі талкова расказала аб тых задачах, якія былі пастаўлены на злёце перад жанчынамі—калгасніцамі.

Усю свою работу я ўвіязваю з жаноргамі райкома, добрая сувязь у мяне і з дашкольным інспектарам.

Наша мэта—мэць у кожным калгасе жанорга, які-б праводзіць стающую работу з калгасніцамі. Такія жанорги ёсць у нас у 5 калгасах.

Сваю далейшую работу я буду праводзіць з такой жа зацікаўленасцю, як і да гэтага часу, і ўскладзенія на мяне партыйныя задачы выканану з гонарамі.

Жанорг політадзела Вольпава.

Узбечанская МТС

Уцягнем усіх калгасніц у баявую падрыхтоўку да з'ездаў партыі

Мы, калгасніцы калгаса „Чырвоны маяк“, Гомельскага раёна, сабраўшыся ў хаце калгасніцы Жарновай Паракі за шклянкай гарбаты, абмеркавалі, як мы будзем рыхтавацца да сустрэчы наших партыйных з'ездаў.

Перш за ўсё мы цвёрда парашылі пакласці канец такому з'явішчу, калі нашы калгасніцы мала ўдзельнічаюць у гаспадарчым жыцці калгаса.

Ёсць у нас добрыя калгасніцы-ударніцы: ГУСЕВА МАША, КУШНЯРОВА КАЦЯ, ГУЛЯЕВА ГАНЯ, якія працуюць не горш за мужчын-калгаснікаў. Аднак, такіх яшчэ мала.

Вось па прычыне дрэннай работы большасці калгасніц і атрымаем мы ў гэтым годзе на працадзень менш прадуктаў, чым у другіх калгасах, дзе ўсе калгаснікі працеваля добрасумленна.

Перш за ўсё неабходна ўзняць класавую свядомасць і пільнасць калгасніц, для чаго трэба разгарнуць масавую палітычна-выхаваўчую работу сярод усіх калгасніц.

Мы парашылі вылучыць 5 калгасных хат, у якіх 2 разы ў месяц (2-га і 16-га) будуць збірацца калгасніцы і абмеркоўваць важнейшыя пытанні жыцця нашага калгаса. У бліжэйшыя часы мы праццуем

ліст да тав. Сталіна калгасніц Георгіеўскага раёна, працаюць вытворчыя планы веснавой сяўбы. На гэтых наших сходах мы будзем працоўваць і пастановы з'ездаў КП(б)Б і ВКП(б).

Праз „Чырвоныя хаты“, мы прыцягнем усіх калгасніц да актыўнага ўдзела ў калгасным будаўніцтве, да вучобы. Падрыхтуем з жанчын арганізатарам брыгадных метадаў работы, арганізатарам барацьбы за працоўную дысцыпліну, за тое, каб вывесці жывёлагадоўлю з вузлага месца.

Мы ўжо зараз пачалі звяртаць вялікую ўвагу на ферму, бо, трэба прызнацца, яна ў нас у занядзе. Загадчык фермы Гуцаў Фёдар сабатуе работу. У верасні і ў кастрычніку ў нас загінула 10 парасят. Каб не было такіх з'явішчаў у далейшым, неабходна ліквідаваць абыязлічку. Для гэтага 47 кароў нашай фермы мы прымацоўваем да 4-х даярак. ПЕСКУНОВА ФЯДОРА, ГУЦАВА МАША і ГУЦАВА МАРФА будуць даглядаць па 12 кароў кожная, а ВОЛКАВА НАСЦЯ—11 кароў. Кароў мы будзем дбайна даглядаць, карміць, пайць і чысціць. Будзем пільна сачыць за цяленнем. Даём БОЛЬШЭВІЦКАЕ АБЯЦАННЕ, ШТО НІВОДНАЕ ЦЯЛЁ НЕ ЗАГІНЕ.

Таксама да кожнай свінаркі мы прымацавалі адпаведных свіней, за якіх яны і павінны адказваць.

Мы сёлета спазніліся з ільна-апрацоўкай, а таму зараз УСЕ СІЛЫ АДДАЕМ НА ТОЕ, КАБ ДОБРАЯКАСНА АПРАЦАВАЦЬ ЛЁН і ЗДАЦЬ ЯГО ДЗЯРЖАВЕ. Да адкрыцця XV з'езда комуністычнай партыі Беларусі мы павінны абавязкова разлічыцца з дзяржавай па ўсіх абавязацельствах.

Мы выпісваєм 50 экз. журнала „Работніца і калгасніца Беларусі“ і ў наших чырвоных хатах калгасніц будзем іх чытатць.

За гэту зіму мы павінны так падрыхтавацца, каб яшчэ больш падняць ураджайнасць наших палёў. Мы павінны хутчэй і лепш разлічыцца з дзяржавай, добраякасна засяяць палі, умацаваць ферму і тады сапраўды зможам далаць нашаму ўлюблёнаму правадыру т. Сталіну аб тым, што яго лозунг—зрабіць калгасы большэвіцкім, а калгаснікаў заможнымі—па большэвіцку праводзім у жыццё.

На даручэнні схода калгасніц: ГУСЕВА МАРФА, ГУЦАВА МАША, ЯНКУНАС Н. А., ТАБАНЬКОВА, ГУЦАВА ЛІДА, ГУБАКОЎ М., ШАБАЛІНА, ЖАЎКОВА і ГУЦАВА ТАНЯ.

Калгасніцы Аршаншчыны рыхтуюцца да з'ездаў

У выніку абмеркавання ліста калгасніц Георгіеўскай МТС да тав. Сталіна і задач падрыхтоўкі да XV з'езда КП(б)Б і XVII з'езда ВКП(б) калгасніцы рада калгасаў ўзялі на сябе конкретныя абавязацельствы.

Калгасніцы калгаса „Калектывіст“, Гальцэўскага сельсовета, абавязаліся адрамантаваць інвентар і да 15 снежня, адсартаваць насенне да 13 снежня, не пазней, як да 15 снежня здаць пяньку дзяржаве, сабраць попелу па 70 пуд. з брыгады і не менш 6 пудоў з двара і арганізаваць паказальны выхад у поле ў поўнай гатоўнасці к 17 партз'езду.

Сачыць за выкананнем кожнага абавязацельства вылучылі адказных калгасніц актыўістак—

преміянных ударніц: Пакатаеву Ніну, Атрашкевіч Соню, Кунцэвіч Кацю, Данілаву Ганну і Трэццякову Ліду.

Пакатаева Ніна працуе брыгадзірам палявой брыгады калгаса „Калектывіст“, які з'яўляецца перадавым у сельсовете, а яе брыгада перадавой у калгасе. Ільна яе брыгада павінна была здаць 7 цэнтнераў 5 лістапада, а здала 8 цэнтн., ды яшчэ адзін цэнтнер за 5 брыгаду.

Узялі на сябе розныя абавязацельствы ў сувязі з падрыхтоўкай да партз'ездаў і калгасніцы калгаса „Чырвоны гарадок“, Смальянскага сельсовета. У гэтым калгасе вылучана намеснікам старшыні калгаса ўдарніца Галаўчак Ніна.

У калгасе „Працовіно“, Тумініцкага сельсовета, вылучылі ударніцу Студзянцову Куліну ў члены праўлення і загадчыцай МТФ. Студзянцова добра даглядае жывёлу, абледзіла хлявы.

У калгасніцы Лучковай Антаніны, якая вылучана конюхам, камісія ўстанавіла, што коні знаходзяцца ў здавальняющим становішчы.

У падрыхтоўку да з'ездаў уцягнуты калгасніцы і іншых калгасаў, якія рыхтуюцца супрэць з'езды партыі поўным выкананнем сваіх абавязкаў перад дзяржавай, баявой падрыхтоўкай да сяўбы, разгорнутым культпаходам.

Жанорг РК КП(б)Б Астапчэнія Орша.

НОВЫМІ ПЕРАМОГАМІ РЫХТУЮЦА РАБОТНІЦЫ СУСТРЕЦЬ XV З'ЕЗД КП(б)Б і XVII З'ЕЗД ВКП(б)

ВЫКОНВАЕМ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

Пасля ўзятых абавязацельстваў да партыйных з'ездаў работа на фабрыцы „Октябрь“ пашла яшчэ лепш. Цяпер ударнікамі лічацца не толькі той рабочы, ці работніца, якія выконваюць прамфінплан і даюць высокую якасць. Гэтага ўжо мала. Ударнікамі цяпер лічыцца толькі той, хто акрамя вытворчых паказальнікаў выконвае яшчэ і грамадскую работу і наведвае вучобу.

Дзесяткі, сотні індывідуальных абавязацельстваў рабочых і работніц выклікалі больш адказнасці за работу ў вытворчасці, за вучобу, за грамадскую нагрузкую, яшчэ больш умацавалі працоўную дысцыпліну і ўшчыльнілі рабочы дзень.

Возьмем брыгаду 5-га фасона, 2-га агрэгата, 2-й змены. Брыгадзір гэтай брыгады работніца Вінік з радасцю дзеліцца сваімі дасягненнямі, якія атрыманы ў час падрыхтоўкі да з'ездаў.

Узятыя абавязацельсты, —кажа тав. Вінік, — мы з гонарам выконваем. У нашай брыгадзе 29 лепшых ударнікаў, з якіх 15 жанчын. Мы маём 20 індывідуальных самаабавязацельстваў, якія выконваюцца добра. Тэхпрамфінплан штодзенна перавыконваем. Брака ў нашай брыгадзе зусім няма, пераробака вельмі мала. Наша фабрыка 27 снежня рапартавала аб датэрміновым выкананні гадавога плана.

У брыгадзе былі работніцы, якія адставалі і на вытворчасці, і на грамадской работе і ў вучобе — гэта Лянгман, Шофер, Длот. Пасля ўзятых самаабавязацельстваў гэтая работніцы зусім змяніліся. Яны сталі добрымі ўдарнікамі, вучачца і выконваюць грамадскую нагрузкую. Паднягнуліся ў вучобе і другія работніцы. Да шматсямейных работніц мы прымацавалі культармейцаў, якія навучаюць іх дома.

За гэты час мы выключылі з нашай уларнай брыгады работніцу Лейфер, якая не жадала ўдзельнічаць у грамадской работе.

Мы мелі таксама выпадак парушэння працоўной дысцыпліны. Дзве новыя работніцы — Лейкіна і Кантаровіч — пасварыліся ў час

работы, паднялі крык і перашкаджалі другім працаўцаў. Трыкутнік брыгады зараз-жа рэагаваў на гэта з'явішча.

У час пяціхвіліннага перапынка мы абмеркавалі гэта пытанне, пасля чаго Лейкіна і Кантаровіч былі вывешаны на чорную дошку, ды яшчэ такія на-малівалі карыкатуры, што яны ад сораму не моглі вачэй падняць. Яны тады прышлі да брыгадзіра і прасілі зняць гэтых карыкатуры, абыцалі больш ніколі не парушаць працоўнай дысцыпліны. Цяпер яны зусім іншымі сталі. Працуюць добра, наведваюць акуратна заняткі СПА.

ЗМАГАЕМСЯ ЗА ПРАВА НА РАПАРТ

Брыгада імя 15-га Октября лічыцца аднай з лепшых у пераплётным цэху друкарні імя Сталіна. З 27 працуючых у брыгадзе — 18 работніц.

Дзякуючы разгортаўнню соцыялістычных метадаў работы — соцспаборніцтва і ўдарніцтва, мы з месяца ў месяц перавыконваем прамфінплан. За ўзорную работу наша брыгада была ў Октябрскія святы прэміявана ганаровай граматай.

Па вытворчаму паходу імя тав. Гікало і падрыхтоўцы да партездаў мы ўзялі на сябе рад абавязацельстваў, большая частка якіх ужо выканана.

Прамфінплан увесь час перавыконваем, дабіліся лепшай якасці прадукцыі. У той час, калі ўлетку ў нас было 2 проц. брака, мы зараз маём брака значна менш, чым гэта дапускаецца па плану. Брыгада перайшла на гаспадарчы разлік. Рабочае месца захоўваецца ў чыстадзе і акуратнасці. Пакой брыгады мы культурна адставалі — развесланы лозунгі, партрэты правадыроў, а на вокнах фіранкі. Ёсьць у нас чырвоная дошка на права рапарта тав. Гікало да 15 з'езда КП(б)Б. Брыгада змагаецца за права на рапарт, на што мае ўсе даныя.

Мы таксама ўзялі шэфства над маладымі работнікамі, якіх навучаюць больш старэйшыя.

Мы ўключыліся ў конкурс па выкананні вытворчых заданняў і выпуск добраякаснай прадукцыі. Змагаемся за права быць адзначанымі ў ганаровай кнізе да 17 з'езда ВКП(б).

У адказ на пастанову ўрада СССР аб адказнасці за выпуск недобраякаснай прадукцыі мы арганізавалі ў брыгадзе самакантроль за якасцю. Пільна пра-вяраеца кожная папярэдняя аперацыя, брак не пропускаецца ў істужцы.

Брыгада: Вінік Эсфір, Герцык, Галінкіна.

Менск.

Усе работніцы брыгады ахоплены вучобай і добра наведваюць заняткі. Усе з'яўляюцца членамі МОПР'а, АСО і ячэйкі Чырвонага Крыжа. У брыгадзе штодзенна выходзіць газета, якая адзначае ход соцспаборніцтва і выкананне абавязацельстваў.

Мы выконваем лозунг права-дара нашай партыі тав. Сталіна аб аўладанні тэхнікай. Для гэтай мэты ў нас арганізаваны тэхгурткі, у якіх навучаюцца і работніцы.

У адказ на пастанову ўрада СССР аб адказнасці за выпуск недобраякаснай прадукцыі мы пастановілі пільна сачыць адзін за другім, каб не выпускаць брака. Вылучан чалавек, які правярае якасць прадукцыі. Мы таксама пастановілі: у выпадку выпуска брака — зараз-жа арганізаваць над бракаробамі грамадскі суд.

Вялікім недахопам у работе брыгады з'яўляецца тое, што нас несвоечасова забяспечваюць матар'ялам. Прыходзіцца траціць шмат часу ў пошуках матар'ялаў, што перашкаджае ўшчыльніць рабочы дзень і парушае выкананне наших абавязацельстваў.

Брыгада: Рубінштэйн Цыля, Прэсман Лія, Бененсон, Эпштэйн.

Менск.

За што засудзілі бязвінную Ганну Качынскую

Справа слухаецца пры адчыненых дзвярах у Віленскім Акружным судзе 7-га снежня 1933 года. Зала перапоўнена арыстакратый буржуазных кварталаў.

Буржуазныя газеты ўжо некалькі дзён абвяшчалі аб сенсацыйным працэсе. Судовыя спецы у поўным зборы; маслянымі позіркамі акідваюць з ног да галавы абвінавачаную.

На лаве падсудных сёня звычайная, ціхая вясковая дзяўчына. Ёй дваццаць год. Яна батрачка—сірата, непісьменная, хатняя работніца ксяндза Віленскай парафіі Станіслава Бараноўскага.

Ганна абвінавачваецца за забойства нованараджанага дзіцяці. Дазорцы закона патрабуюць ад абвінавачанай поўнага прызнання свайго злачынства.

Абвінавачаная хвалюеца, кашляе сухотным кашлем, як злоўлены ў расстаўленае жалеза звярок. Дзікім позіркамі аглядае натоўп, ці няма тут каго-небудзь з яе блізкіх знаёмых. Пакрысе яе хваляванні ўцякаюць і яна пачынае ціха апавядань.

Родам яна з Віленшчыны. Бацька яе быў безземельным, батрачым і калі ёй было 5 год ён памёр. Паля бацькі хутка памерла і маці. Ганна засталася сірагой, жыла ў брата. Брат працаваў у гарбарні, але гарбарня зачынілася і ён стаў беспрацоўным. Пачалі галадаць. Гэта прымусіла Ганну шукаць якой-небудзь працы. Праз некалькі месяцаў ёй „пашчаслівілася“ і яна паступіла служкай да ксяндза Бараноўскага, у якога працавала 5 год.

— Ці часта з табой ксёндз меў сувязь, ці былы ты дзяўчынай, калі паступіла на службу да ксяндза Бараноўскага,—пытаецца суддзя.

— Часта,—уздыхае абвінавачаная дзяўчына.—Мне было тады 15 год, калі я паступіла прыслугай.

...І вось, калі я стала цяжарнай,—гаворыць яна далей,—сястра ксяндза не давала мне жыцця. Якіх толькі яна не рабіла мне агіднасці: ганьбіла, страшыла, раіла мне фізічным спосабам пазбавіца ад цяжарнасці. Заўсёды казала,—калі ты народзіш ад ксяндза дзіця, то ксёндз тады не будзе ксяндзом, а цябе зволіць з работы, ты будзеш зноў беспрацоўнай і памрэш на вуліцы з дзіцем ад голада.

Я многа думала, як пазбавіца ад цяжарнасці, але баялася так рабіць, як яна мне раіла і мне ўсё-ж хацелася быць маткай.

Калі прышоў час родав, я страшна мучылася, не адзін раз траціла прытомнасць, шукала якога-небудзь выйсця, прасіла хатніх, каб адвезлі мяне ў радзільню. Не паслухалі, прыкра смяяліся, замест лякарства далі мне бутэльку гарэлкі з перцам. З роспачы я многа выпіла і ап'янела. У гарачцы, нічога не памятаючы, узяла нож (чула на вёсцы, што нож у гэтых справах патрэбен) пашла ў хлеў, лягла на мокрую падлогу, моцна крычала, грызла зубамі зямлю, парвала на сябе ўсю вопратку і радзіла. Сама не ведаю, як гэта сталася, што

дзіцё нарадзілася не жывым. Я хацела, каб яно было жывое. Я яго не забівала.

— Сведкі больш не патрэбны,—суха адказаў суддзя,—вінаватая сазналася ў злачынстве. Слова даецца пану працурору.

Накрухмалены, пісклівым голасам пачаў гаварыць працурор.

— Вінаватая ўчыніла велізарнае злачынства. Грамадства і суд павінны звярнуць асаблівую ўвагу на гэта злачынства, бо такія злачынствы адбываюцца ўсё часцей і часцей і з'яўляюцца пагрозай для „жэчы пасполітэй“. Вінаватая павінна панесці самую цяжкую кару.

Суд прыгаварыў 20-цігадовую прыслугу Ганну Качынскую за самагубства дзіцяці да 8-мі месяцаў турмы.

Фашыстоўскія вартаўнікі адвялі засуджаную ў турму. Задаволеная арыстакратыя аднагалосна аплодавала „правільному прыгавару суда“. Задаволеная спецы і дабрачынныя слухачы пакідаюць залу, разыходзяцца па сваіх пакоях, каб хутчэй напіцца лікёру, шампанскага, а пасля ў п'янай хцівасці здзеквацца над целам безбаронных маладых служанак.

Лёс Ганны Качынскай—гэта лёс дзесяткаў тысяч вясковых дзяўчат бяднячак і беспрацоўных гарадскіх дзяўчат, выкінутых голадам на брук роспачы шукаць якога-небудзь паратунку. Бяз ітасны глад выганяе іх з родных вёсак, адрывае ад сям'і у пошуках кавалка хлеба. Яны натоўпамі, асабліва ўзімку, ходзяць па аблісціцкіх дварах, па кляніях ксяндзоў і папоў, шукаючы пасады служанак, няняк, даглядальніц і іншай работы.

Вечная думка пра кавалак хлеба, сям'ю непасільная фізічная праца, нечуваная эксплатацыя рабіць іх фізічна слабымі і хворымі. Гэтае роспачнае становішча ўмелася выкарыстоўваюць усе п'яўкі чалавечай крыві. Эксплатацыя прыдворнай прыслугі не паддаецца нікому апісанню.

За што асудзілі нявінную дзяўчыну на 8 месяцаў турмы?

Чаму не пасадзілі на лаву падсудных паразітаў, азвярэлага садзіста, гвалтаўніка 15-цігадовай дзяўчыны ксяндза Бараноўскага?

Чаму не пасадзілі на лаву падсудных катоўніцу акушорку, якая імкнулася загубіць жыццё знясіленай ксяндзом прыслугі? Такі ўжо закон капіталізма.

Толькі пролетарская рэвалюцыя, за якую змагаюцца, працоўныя Заходній Беларусі пад кіраўніцтвам сваёй компартыі канчаткова вызваліць сёнешніх нявольніц капітала ад нячувалага ўціска і эксплатацыі і дасць магчымасць будаваць новае, сапраўды чалавече жыццё. Нараджаецца і выхоўваецца новую жыццярадасную маладую змену, будаўнікоў бяскласавага грамадства.

Яшчэ больш павялічым поспехі ў справе вылучэння работніц на кіруючу работу

На фабрыцы „Октябр“ працуе 66 проц. работніц. Вось чаму пытанне аб вылучэнні работніц на кіруючу работу і павышэнне іх кваліфікацыі займае на нашай фабрыцы адно з першых месц.

Праўда, да 1933 года гэты ўчастак работы быў зусім закінуты. Не вялося дыферэнцыяванай масавай работы з работніцамі. Адным з вузкіх месц было пытанне аб вылучэнні работніц на кіруючу работу, павышэнне іх кваліфікацыі, перавод на вышэйшыя разрады. Толькі пасля адпаведных указаний гаркома партыі ў сувязі з справай т. Бойкінай, пасля пастановы ЦК КП(б)Б аб кваліфікацыі і вылучэнні работніц у гэтай галіне работы ёсць значны пералом.

Зараз кожая работніца мае магчымасць прайсці тэхмініум, павысіць сваю кваліфікацыю і перайсці на вышэйшы разрад. Вось, напрыклад, калі за першае паўгодзе па 4-му разраду працавала 170 работніц, то за другое паўгодзе мы маем—342, па 5-му—было 17, а зараз—26, па 7-му не было ніводнай работніцы, а зараз ёсць 2. Праўда, паменшилася колькасць жанчын па 5-му разраду: за першае паўгодзе было—86, а за другое—79. Але гэта тлумачыцца тым, што на фабрыцы наогул паменшилася колькасць 5 разрада.

У гэтым годзе ў нас вылучана шмат жанчын на цэлы рад адказнейшых участкаў: на адміністрацыйна-тэхнічную, партыйную і прафсаюзную работу. Калі ў 1932 годзе ў нас на адміністрацыйна-тэхнічнай работе было ўсяго 9 жанчын, то цяпер 21. Тэхнічны дырэктар фабрыкі—жанчына, загадчыца сектарам кадраў тав. Ліпковіч—таксама работніца-вылучэнка. У майстры вылучаны работніцы: Кацман, Рубінская, Мэтар, Мазо, Ідэльчык, Лапкес, Тэрпілоўская, Санковіч, Бэскіна, Кантаровіч і Давідовіч; у прыёмшчыкі—Паліеш, Ёнтара, Фрыдберг; у кантралёры—Тайц, Дворкіна, Лапкес, Бойкіна.

Старшым тэхнарміроўшчыкам вылучылі работніцу Асаёнак і нарміроўшчыкамі работніц Рыер і Зак.

На прафработу мы вылучылі работніцу тав. Марошэк намеснікам старшыні фабкома, у якасці загадчыцы культсектара—работніцу Гардон, у соцбытавы сектар—тав. Цёмкіну. Работніца тав. Грэк вылучана ў якасці адказнага сакратара ЦП саюза швейнікаў.

Можна смела сказаць, што ўсе вылучаныя работніцы ў асноўным апраўдаюць сябе на работе.

Тав. Ідэльчык вельмі актыўна удзельнічае ў грамадской работе.

Таксама вельмі добра працуе старшы нарміроўшчык тав. Асаёнак. Яна надзвычай ініцыятывная, на работе значна вырасла. Тав. Асаёнак правільна арганізувае працэсы вытворчасці. Распрацавала ўсе тэхнолагічныя працэсы пры ўядзенні тэхпрамфін-плана. Шмат новага яна ўнесла ў сваю работу.

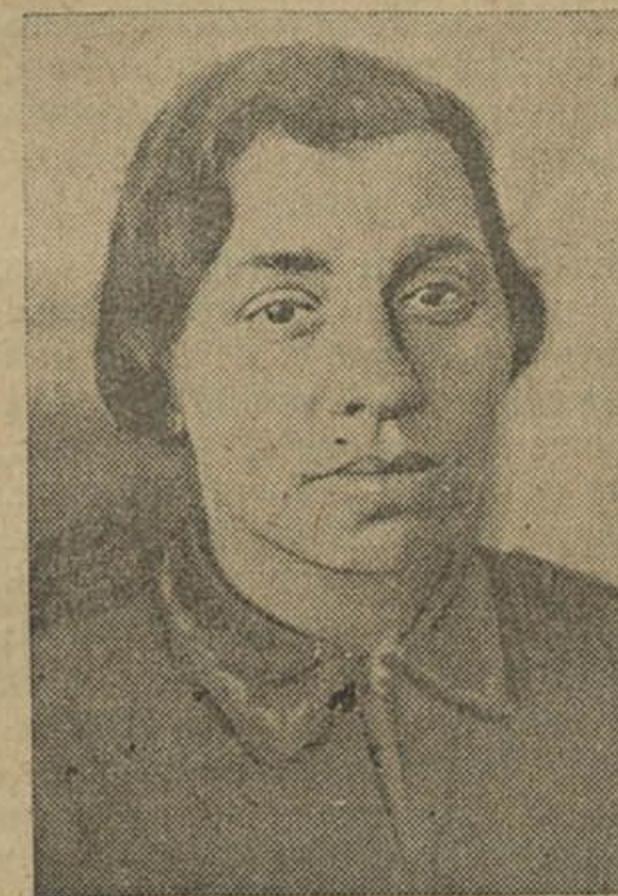
Але трэба адзначыць, што нашы поспехі ў справе кваліфікацыі і вылучэння жанчын яшчэ недастатковы. У нас няма жанчын—начальнікаў агрэгатаў і памочнікаў. Трэба ліквідаваць коснасць, якая ёсць у некаторых таварышоў па пытанню вылучэння жанчын і наладзіць сістэматычную дапамогу вылучэнкам.

Перад намі стаіць задача—палепшыць матэрыяльна бытавую ўмовы работніц і шырэй разгарнуць масавую работу сярод іх.

У 1934 годзе мы мяркуем пабудаваць свой дзіцячы сад. Трэба будзе арганізаваць пральню, душ, пабудаваць інтэрнат, пашырыць работу пасёлка швейнікаў. Перад намі таксама стаіць задача арганізацыі вячэрняга пакоя для дзяцей школьнага ўзроста работніц-адзіночак і гэтым даць матцы магчымасць удзельнічаць у грамадской работе і наведваць заняткі.

Пад кіраўніцтвам партыйнага камітэта мы ўсе вызначаныя задачы выканаем і будзем у далейшым выкоўваць пролетарскія кадры з лепшых, перадовых работніц.

Менск.

т. Ідэльчык—майстар 2-га агрэгата
2-ой змены.

Асабліва «добра» працуе майстар другога агрэгата, другой змены тав. Ідэльчык. Яна ўмела арганізоўвае працу, у яе вельмі добры падыход да рабочага. Кожнага яна інструктуе, вучыць як працаваць, правільна расстаўляе рабочую сілу і заўсёды раней прадугледжвае ход работы.

Рыхтуемся да партыйных з'ездаў

Мы, работніцы аддзелачнай брыгады, рыхтуючыся да XV з'езда КП(б)Б і XVII з'езда ВКП(б) бярэм на сябе наступныя абавязацельствы:

Даваць у змену 1350 пар абутка, замест 1250 пар па плану. Наладзіць наведванне тэхгуртка, які не наведваюць з нашай брыгады 5 чалавек. Строга сачыць за бракаробамі і прычынамі затрымкі работы на канвееры. Выпісаць

усім часопісі «Работніца і калгасніца Беларусі» і праводзіць чытку яе ў час абедзенага перапынка.

Выклікаем на соцспаборніцтва брыгаду скуроўшчыц.

Гэтыя самаабавязкі мы ўжо пачалі выконваць. Так, замест узятага абавязка даваць 1350 пар абутка мы ў XII-33 г. далі 1490 пар.

Брыгадзір жаночай гаспадарчай разрахунковай брыгады Спектар.

Увагу кваліфікацыі, вылучэнню і быту работніц

(Вынікі рэйда брыгады журнала на абутковай фабрыцы).

У справе вылучэння і кваліфікацыі работніц Менская абутковая фабрыка мае не мала дасягненняў. Раней на фабрыцы існавала думка, што закройшчыкамі, або на вітовай машыне жанчыны ні ў якім разе не здолеюць працаўца, бо гэты процэс патрабуе кемлівасці, уважлівасці і ўмения. Тут ніколі раней не працевалі работніцы. А цяпер зайдзіце да нас у закройны цэх і вы ўбачыце, як змяніўся яго твар, колькі ў ім новых кадраў вылучэнак—закройшчыц. У закройным цэху працуе зараз 15 закройшчыц, якія спраўляюцца з работай не горш за мужчын, а нават і лепш. І ўсе яны—Шац, Маршак, Аляксеева, Кац, Германская—працевалі на другім разрадзе, а зараз працуюць на механізаваным і ручным кроі на 9 разрадзе Васкабовіч працуе на вітовай машыне, гэта значыць на 8-м разрадзе.

Лепшымі закройшчыкамі, добра аўладаўшымі тэхнікай сваёй справы, з'яўляюцца Шац, Аляксеева, Маршак, Кац, якія здалі тэхэкзамен лепш, чым мужчыны. Імі мы ганарымся.

У штамповачным цэху работніцу Чарапахіну, якая працевала шмат год на падборцы чаравік, вылучылі спачатку кантралёрам, а зараз яна працуе майстрам штамповачнага цэха—герой пяцігодкі. Работніца Рыпс працевала ўесь час на клейцы заднікаў, а зараз вылучана на пасаду кантралёра.

Шмат работніц пераведзены з ніжэйших разрадаў ў вышэйшыя. Возьмем хоць-бы новы канвеер. Работніца Чэрнышэўская з 2-га разрада пераведзена на 5-ты, Главінская і Хаткоўская з першага разрада пераведзены—першая на 4-ты, а другая на пяты разрад. Акрамя гэтага ўжо некаторыя работніцы намечаны да вылучэння. Работніцы Гранштайн, Шульман з 2-га разрада мяркуюць перавесці на крой—на 9-ты разрад. Гэтыя нашы дасягненні. Але ў галіне кваліфікацыі і вылучэння ёсьць у нас яшчэ шмат недахопаў. Такі мэтад падрыхтоўкі да вылучэння, як інтылігуе прымацаванне інструктароў і старых работніц да маладых, якія дае вялікую эфектунасць, у нас не ўжываецца.

Ёсьць не мала фактаў і заседжвання работніц на нізкіх разрадах. Так, напрыклад, работніца Маркус ужо 8 год працуе на працэсе мазкі на скоў, г. зи. на 3-разрадзе. Работніца Гершанович пяць год працуе на адным працэсе. Альбо фольгістка Ліўшыц на 2-м разрадзе працуе больш трох год і магла бы з поспехам справіцца на больш кваліфікаванай рабоче, сама нават не раз прасіла аб гэтым адміністрацыю. Рубіна Р. 4 гады працуе на 3-м разрадзе.

Ёсьць выпадкі перавода жанчын з вышэйшага разрада на ніжэйшы, як, напрыклад, Пекер працевала на 5-тым разрадзе, а зараз працуе ўжо на другім.

Гэтыя факты гавораць пра тое, што разам з некаторымі дасягненнямі, усё-ж не аддаецца належнай увагі кваліфікацыі і вылучэнню работніц, у той час, як на фабрыцы работніц 53 проц. да агульной колькасці рабочых. У некаторых цэхах большая частка жанчын працуе на ніжэйших разрадах.

У машынным цэху з 103 работніц 70 працуе на 1—2—3 разрадах. У штамповачным цэху на вышэйшых разрадах (5—6—7—8) працуе усяго 6 чалавек, а астатнія працуюць на ніжэйшых разрадах. За апошні час работніцы зусім не вылучаюцца на адміністрацыйна-тэхнічныя пасады.

Ахоплена соцспаборніцтвам і ўдарніцтвам, у тым ліку і індывідуальным, 280 работніц. На фабрыцы ёсьць 9 жаночых гаспадарча-разліковых брыгад, якія добра спраўляюцца з сваёй работай. У рацыяналізацыі і вынаходніцтве работніцы зусім не ўдзельнічаюць.

Наша абутковая фабрыка раней лічылася прыкладнай па пастаноўцы масавай работы сярод жанчын. Але зараз трэба сказаць адкрыта—ніякай работы сярод работніц не вядзеца, не кажучы ўжо аб дыферэнцыяванай.

Дэлегацкія сходы не працуюць, ніякага кірауніцтва з боку ячэек, а таксама парткалектыва жан-оргамі, ніяма. Жанорга закройнага цэха тав. Юдэлевіч за $1\frac{1}{2}$ гады работы ніколі не заслухоўвалі ні на цэхячэйцы, ні ў парткалектыве.

З агульной учебай сярод работніц, з асаблівай з ліквідацыйнай няпісьменнасці, справа ў нас абстаіць таксама не зусім добра.

Не хапае памяшканняў. У адным пакойчыку займаюцца патры групы, гэта значыць, што адна група перашкаджае працаўца другой і таму работніцы адбіваюцца ад вучобы. Дрэнна і з наведваннем. Напрыклад, у машынным цэху 10 няпісьменных работніц зусім не наведваюць школы. Такое-ж з'явіша наглядаецца і ў іншых цэхах.

Пару слоў аб бытавым абслуговуванні работніц. Нашы яслі лічацца прыкладнымі і работа пастаўлена, трэба сказаць, у іх не дрэнна. Але-ж яны ахопліваюць толькі 65 дзяцей, тады як у нас іх налічваецца 205 чалавек. Акрамя гэтага ніяма групы для грудных дзяцей. Ёсьць факты, калі работніцы пакідаюць фабрыку з прычыны адсутнасці ясляў (штамповачны цэх).

Работніца Раскіна мае двое дзяцей, запірае іх дома. Не скончышы работы, яна бяжыць да хаты і таму не выконвае прамфінплана.

А зараз яна зусім хоча пакінуць фабрыку. Такое-ж становішча і з работніцай Левінай. У яе трохгадовае дзіця, якое яна пакідае адно ў хаце. Такіх ёсьць шмат фактуй.

На пляцоўцы вельмі часта бывае брудна, хлеб дзецям даюць чарствы, а гарбату—халодную.

Дырэктар фабрыкі і сакратар парткалектыва ў яслях і на пляцоўцы не бываюць, мала цікавіцца іх работай і слаба дапамагаюць.

Фабрычныя арганізацыі павінны звярнуць асаблівую ўвагу на закранутыя намі пытанні і ў бліжэйшы час знішчыць усё тое, што перашкаджае вучобе, павышэнню кваліфікацыі і вылучэнню работніц.

БРЫГАДА ЖУРНАЛА «РАБОТНІЦА ІКАЛГАСНІЦА БЕЛАРУСІ»: ГЕРШАНОВІЧ, ЛЕВІНА, БАЙТРУК ПАРАСКА, КЛІОНСКАЯ Е., ВЕРАМЕЙ МАНЯ, БОРТНІК СТЭФА, ЛАВІНСКАЯ МАНЯ, РУДЗІЦКАЯ ГЕНЯ, ЕЎСЮТКІНА, ЛІФШЫЦ, РУБІНА Р., КАГАН НОЙМА, ФАКОВІЦ КАЦЯ, БЫКОУСКАЯ ФЕНЯ, ДОУНАР БРОНЯ, ПЯТРОВІЧ СОНЯ.
Менск

Работнікі ясляў уключыліся ў вытворчы паход імя XVII з'езда партыі

Клопаты аб дзецих рабочых—залог нашай вытворчай перамогі

23-га снежня на фабрыцы „Октябр“ адбылася першая бытавая канферэнцыя работнікі-матак. Канферэнцыя праішла пад лозунгам палепшання якасці работы дзецих устаноў, што з'яўляецца залогам вытворчых перамог.

Да канферэнцыі маткі, дзецих заходзяцца ў яслях, выпусцілі насценгазету, дзе змешчана фота лепшых матак, якія культурна трymаюць і выхоўваюць сваіх дзяцей. Ёсьць там і карыкатуры тых, якія трymаюць дзяцей у брудзе і не даюць ім належнага выхавання. Прынеслі і свае насценгазеты ўсе дзецичныя сады, якія аблугуюць дзяцей рабочых і работнікі фабрыкі.

Была арганізавана вітрына цацак—мастакства дзяцей дзецичных садоў. Гэта яны, дзеци рабочых і работнікі фабрыкі, змай-

стралі такія прыгожыя рэчы. Тут ёсьць зробленыя з фанеры заводы, караблі, дамы, вылепленая з гліны розная гародніна. Глядзіш і захапляешся, як прыгожа і дасканала ўсё зроблена—сапраудная морква, грыб, яблык. Стайш і думаеш—колькі талянтаў ёсьць сярод гэтых дзяцей, якое прыгожае мастакства дзяцей рабочых.

Канферэнцыя аблекавала работу ясляў і дзецичных садоў. Аднак трэба адзначыць, што была слабая актыўнасць матак, што з'яўляецца вынікам слабай работы сярод іх.

На канферэнцыі маткі далі яслям падарунак—статуэтку Леніна.

Работнікі ясляў і маткі ўзялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы да XV з'езда КП(б)Б і XVII з'езда ВКП(б).

Работнікі ясляў абавязаліся

арганізуваць яўрэйскую групу, зрабіць неабходны рамонт і стварыць уласную харчовую базу, разгарнуць масавую работу сярод матак і работнікаў ясляў, наладзіць патранаж, давесці да мінімума інфекцыйныя захворванні, забяспечыць правільнае інтэрнацыянальнае класавае выхаванне дзяцей, строга выконваць ясельны рэжым.

Маткі абавязаліся поўнасцю выконваць прамфінплан кожная на сваім працэсе, знішчыць брак і пераробкі, ушчыльніць рабочы дзень, знішчыць прагулы і спазненні на работу, усім уключыцца ў соцспаборніцтва з тым, каб ніводнай маткі не было без ударнай карткі, усім наведваць тэхгурткі і строга выконваць усе правила, існуючыя ў яслях.

Е. Э.

Менск.

УСЕ СІЛЫ НА БАРАЦЬБУ З ІНФЕКЦЫЯМІ Ў ЯСЛЯХ

(Друквецца ў парадку аблекавання)

Барацьба з інфекцыямі ў яслях да апошняга часу з'яўляецца найбольш важным, але і найбольш слабым месцам у рабоце ясляў.

Прычэпкі, якія робяцца ў яслях, супроць воспы, дыфтерыі і ў апошні час супроць адзёра далі добрыя вынікі ў барацьбе з гэтымі хваробамі.

Супроцьвоспавая і супроцьдывфтерыйная прычэпкі дзейнічаюць доўгі час, чаго нельга сказаць аб супроцьадзёрвай прычэпцы, якая мае моц усяго на 2—3 месяцы.

Кароткатэрміновасць дзейнасці супроцьадзёрвай прычэпкі, цяжкасць яе дабывання (маткі самі павінны даваць кроў для прыгатавання супроцьадзёрвай сыроваткі), а таксама адсутнасць агульнапрызнаных дзейнічаючых прычэпак супроць коклюша, ветранай воспы, свінкі і інш. робіць барацьбу з гэтымі інфекцыямі ў яслях вельмі цяжкай.

Частае распаўсюджванне гэтых інфекций вельмі моцна адбываецца на наведванні ясляў, на прамфінплане фабрык і заводаў, аблугуюемых яслямі, а таксама

робіць шкодны ўплыў на здароўе дзяцей, павышаючы смяротнасць сярод дзяцей малодшага ясельнага ўзроста.

Для паспяховай барацьбы з інфекцыямі неабходна дакладна выявіць прычыны іх распаўсюджання.

Адно зусім ясна, каб інфекцыі

не пададлі ў яслі, неабходна не дапускаць у яслі хворых, або маючых дачыненне да хворых дзяцей.

Неабходна строга захоўваць тэрміны ізоляцыі і каранціна для вострых інфекций, указаныя ў інструкцыях.

На жаль, трэба признацца,

У яслях ф-кі „Октябр“. Старшая група за абедам.

многія з дактароў гэтых тэрмінаў не ведаюць і накіроўваюць дзяцей у яслі пасля хваробы раней сканчэння тэрміна ізаляцыі.

Яшчэ горш абстаіць справа з каранцінам. Райдактары, якія наведваюць хворых, не сігналі-

Вельмі смачна (выхаванец ясляў—дзіця работніцы Кройк).

зуюць дактарам ясляў абы выпадках захворваемасці вострымі інфекцыямі ясельных дзяцей.

Такім чынам, ясельныя дзеци, знаходзячыся разам з хворымі, у перыядзе інкубациі (г. зн. скрытага перыяду хваробы, калі дзіця ўжо заразілася, але хваробы яшчэ не відаць), калі не бяспека перадачы хваробы другім дзяцям найбольш вялікая, наведваюць яслі і заражаютъ цэлыя групы дзяцей.

Работніцы-мацяры, з прычыны сваіх несвядомых або неуважлівых адносін да ўсёй шкодкасці інфекций, часта не паведамляюць пра выпадкі інфекций у сваёй сям'і, або кватэры, што бывае прычынай занясення ў яслі тых ці іншых хвароб. Напрыклад, работніца Каменецкая занесла адзёр, работніца Вайсман—коклюш, работніца Рахманчык—ветраную воспу і інш.

Тлумачыцца гэта тым, што большасць матак-работніц, з прычыны слабай работы ясляў сярод іх, незнаёмы з способамі заражэння, распаўсюджання вострых інфекцыйных захворванняў.

Патранаж, які праводзіцца ў ясліх, таксама не можа служыць надзейным сродкам вылаўлівання

выпадкаў інфекцыйных захворванняў, бо праводзіцца нечаста, у сярэднім не часцей 1 раза ў $1\frac{1}{2}$ месяца. Пры дапамозе экстранага патранажа магчыма толькі прыняць меры, каб не дапусціць распаўсюджвання інфекцыі па другіх групах. Тая група, дзе знаходзілася хворае дзіцё, у большасці выпадкаў бывае ўжо заражанай.

Якую-ж трэба весці барацьбу з інфекцыямі, у якія формы яна павінна выліцца, каб знізіць процант захворвання інфекцыйнымі хваробамі ў ясліх да мінімума, каб яны не адбіваліся на работе фабрык і заводаў, на выкананні прамфінплану?

Такімі мерамі барацьбы з'яўляюцца: шырокое правядзенне ўсіх магчымых прычэпак, своечасовая сігналізацыя райдактароў у яслі абы усіх выпадках захворвання ў ясельных дзяцей у іх кватэрах і па суседству. Строгае захаванне тэрмінаў ізаляцыі для хворых дзяцей і каранціна для дзяцей, якія мелі дачыненне да хворых. Узмац-

ненне работы сярод матак у ясліх. Азнаямленне з інфекцыйнымі хваробамі, способамі заражэння і барацьбы з імі. Будаўніцтва ізалятараў для хворых дзяцей. Будаўніцтва агульнагарадскага ясельнага каранціна для дзяцей, якія сустракаліся з хворымі.

Усе гэтыя мерапрыемствы, разгорнутыя ў неабходнай меры, безумоўна прывялі бы да зніжэння захворвання вострымі інфекцыямі ў ясліх да мінімума.

Асабліва пажадана было бы адчыненне ясляў каранціна, якія дало бы магчымасць спыняць распаўсюджванне інфекций у самым пачатку.

Памяшканне каранціна павінна мець не менш 4-х, зусім ізаляваных адзін ад другога, аддзяленняў для найбольш частых інфекций, весці барацьбу з якімі шляхам прышчэпак немагчыма. Такімі інфекцыямі з'яўляюцца: коклюш, ветраная воспа, свінка і адзёр.

Пабудова такіх ясляў-каранціна дало бы магчымасць матцы-работніцы, не хаваючы захворвання ў сваёй сям'і бесперапынна і спакойна працаваць на фабрыцы.

Д-р Леанёнак.
Яслі ф-кі „Октябр“.

АД РЭДАКЦІІ. Рэдакцыя звязана да спецыялістаў па дзіцячых хваробах, да работнікаў ясляў і матак-работніц з просьбай прыслаць свае водгукі на прапановы доктара Леанёнка.

У пакоі, дзе знаходзяцца груднякі.

Д Э Г А З А Ц Ы Я^{*)}

Мэтай дэгазацыі з'яўляецца знішчэнне ўсіх уласцівасцяў тэй або іншай атрутнай матэрыі, шляхам ужывання другіх хімічных матэрый. Напрыклад, для дэгазацыі іпрыта ў сучасны момант ужываецца белы парашок—хлорная вапна. Хлор паступова вылучаецца ў паветра разам з кіслародам. Гэтыя матэрыі—хлор і кісларод—і з'яўляюцца дэгазуючымі матэрыямі іпрыта. Калі хлорная вапна не дае паходу, то пры ўжыванні яна не дасць належнай карысці. З прычыны таго, што хлор вельмі хутка выветрываецца з вапны, траціцца вартасць самой вапны, як дэгазуючай матэрыі. Хлорную вапну трэба заўсёды захоўваць у добро зачыненых бочках.

Пры пасыпанні хлорнай вапнай участка, заражанага іпрытам, вылучаецца шмат цяплыні, ад якой іпрыт раскладаецца. Хлорная вапна для дэгазацыі можа ўжываецца не толькі сухой, але разам з вадою ў выглядзе густой рашчыны—кашыцы. У сухім выглядзе вапна ўжываецца для дэгазацыі заражонай мясцовасці, а з вадою для дэгазацыі будынкаў, на якія папаў іпрыт. Змешваць хлорную вапну з вадою трэба перад самым ужываннем, бо рашчына вельмі хутка траціць свае дэгазуючыя ўласцівасці. Абмазваюцца заражаны іпрытам будынкі малярнымі пэндзлямі. Пры правядзенні гэтай работы, асабліва вялікую ўвагу трэба звярнуць на дэгазацыю шчылін. Праз дзве гадзіны кашыца змываецца вадою, а пасля зноў ёй абмазваецца заражаны будынак.

Часта пры заражэнні будынкаў пары іпрыта будуть пападаць і ў сярэдзіну будынка, калі ён не будзе шчыльна зачынен. Такое памяшканне трэба добра праветрыць на працягу некалькіх сутак.

Дэгазацыя металёвых прылад

Можа здарыцца, што ў час вайны іпрыт падзе, пры распіленні яго з самалёта, на тую ці іншую металёвую частку. У такіх выпадках дэгазацыя робіцца ўжо не хлорнай вапнай, а іншымі матэрыямі, якія ў сябе добра расчыняюць іпрыт. Да такіх матэрый адносіцца нафта, бензін і шпігінар. Дэгазацыя праводзіцца такім чынам: бярэцца пасудзіна, наліваецца ў яе бензін, або нафта, бяруць паклю, змочваюць яе ў нафту і мокрай праводзяцца па заражанай паверхні металёвой часткі. Потым бяруць новы кавалак паклі, зноў змочваюць у рашчыну і праводзяць па тэй-же паверхні. Гэта робяць 3—4 разы, пасля чаго металёвая рэч добра выціраецца ў ахоўчай вопратцы і ў гумавых рукавіцах. Трэба памятаць, што пры такім способе

^{*)} Гл. журналы „Работніца і калгасніца Беларусі“ №№ 3, 6, 16, 18, 19, 27, 29, 35.

„Работніцу і калгасніцу Беларусі“—у масы

На агульным сходзе жанчын служачых, а таксама жонак служачых Гарадка вылучана брыгада для распавяджвання журнала „Работніца і калгасніца Беларусі“. Брыгада правядла вялікую масава-рас тлумачальную работу у выніку якой 250 жанчын падпісаліся на журнал „Работніца і калгасніца Беларусі“.

Агульны сход жанчын выклікаў на соцспаборніцтва па распавяджванні журнала работнікаў Сампрамсаоза і саюза Працасветы.

Гарадок.

дэгазацыі іпрыт не траціць сваёй здольнасці заражаць цела чалавека, або жывёлы. Вось чаму пасля дэгазацыі трэба ўсю ўжываную паклю сабраць і спаліць, або закапваць.

Дэгазацыя маемасці

Дэгазацыю маемасці, заражаную іпрытам, праводзяць спецыяльныя дэгазацыйныя каманды на адкрытым і добра праветраным месцы. Такую маемасць, як мяккія крэслы, дываны, падушки, сяннікі, розную пасуду, калі на яе папалі кроплі іпрыта, лепш за ўсё знішчыць, каб не заразіць сябе. Што датычыцца драўлянай меблі, то яна дэгазуецца свежа прыгатаванай хлорыстай кашыцай. Калі мяккая мебля была толькі пад дзейнасцю пароў іпрыта, то яе трэба на працягу некалькіх дзён добра праветрыць.

Дэгазацыя вопраткі

Пры заходжанні вопраткі ў парах іпрыта яна хутка яго ўбірае ў сябе і таму пры адзяванні такой вопраткі можна заразіцца.

Вопратку, на якую папалі кроплі іпрыта, трэба зняць, пакласці ў спецыяльна прыгатаваныя, не-непрапускаючыя пароў іпрыта, скрынкі і адправіць у дэгазацыйную раённую камеру, дзе яна апрацоўваецца гарачым паветрам, або іншымі хімічнымі сродкамі.

Вопратку, заражаную парамі іпрыта, трэба разаслаць або развесіць у такім месцы, дзе-б на яе пападалі прамені сонца і яна добра праветрывалася. Вопратка праветрываецца да таго часу, пакуль не будзе знішчан пах іпрыта, але не менш двух сутак. Месцы для праветрывання такой вопраткі выбіраецца такое, каб іпрыт пры выпарванні не пападаў у жыллёвае памяшканне.

Дэгазацыя харчовых прадуктаў і вады

Праводзіць дэгазацыю прадуктаў і вады вельмі цяжка. Таму ўся увага павінна быць звернута на тое, каб у час хімічнага напада іпрыт не папаў на харчовыя прадукты і ваду.

З прадуктаў асабліва хутка паражаютца хлеб, мука, сала. Усе прадукты, якія былі ў парах іпрыта, абавязкова трэба знішчыць і ні ў якім разе не ўжываць. Гародніну і садовіну, якія былі ў парах іпрыта, трэба некалькі разоў памыць, ачысціць і толькі пасля гэтага можна ўжываць для стравы. Кансервы, якія знаходзяцца ў добра зачыненых скрынках, парамі іпрыта не зарожаюцца.

Пасля хімічнага напада ваду можна ўжываць толькі з дазвола санітарнай камісіі.

Маркавец

Раскіна.

Парады доктара

Аб завушніцы або свінцы

У апошні час наглядзеца распаўсядженне юстрай інфекцыйнай хваробы свінкі. Гэта хвароба паражает галоўным чынам слюнныя залозы, як калявушныя, падсківічныя, пад'язычныя. Найбольш харктэрнай адзнакай хваробы з'яўляецца вострае прыпуханне аднобаковае, або двухбаковае калявушнай залозы. Гэта вельмі змяняе твар хворага, адкуль і назва хваробы—свінка.

Захворваюць найчасцей дзеці ва ўзросце ад 5—да 15 год, значна менш дарослыя і вельмі рэдка дзеці да аднаго года.

Ад моманта заражэння да праяў хваробы (інкубацыйны перыяд) праходзіць ад 8 да 22 дзён. Такі вялікі інкубацийны перыяд спрыяе змяненасці хваробы намнога тыдняў і нават месяцаў.

Хвароба пачынаецца вяласцю, стратай апетыта, іншы раз рвотамі, скаргамі на галаўную боль, незначным павышэннем тэмпературы, бывае пачыраненне горла. Гэтыя праявы могуць быць слаба выражаны і застацца непрыкметнымі для акружающих.

Пасля 12—36 гадзін з'яўляецца прыпуханне калявушнай залозы на адным баку, спераду і пад вухам, чаму хвароба і атрымала назну завушніцы. Пры абмацванні залоза найчасцей амаль не баліць. У далейшым пухліна можа значна павялічыцца, апек падскурнай каморніцы распаўсяджаецца верх да вачэй і ўніз да шыі. Хворому цяжка раскрываць рот і пры жаванні стравы ён адчувае вялікія болі. Тэмпература павышаецца да 38—39°. Часта бывае так, што праз пару дзён ад пачатку захворвання прыпухае другая калявушная залоза. Тэмпература, якая на 3—4 дзень знізілася, зноў павышаецца. Проз некалькі дзён тэмпература паступова падае, пухліна змяшаецца і праз 2—3 тыдні зусім знікае. Такім чынам хвароба цягнецца 7—14 дзён. Паўторныя захворванні бываюць рэдка, могуць з'яўляцца праз некалькі дзён, тыдняў і нават праз паўгода.

У дзяцей звычайнà хвароба праходзіць лёгка, больш цяжкія формы наглядаюцца ў дарослых. Тут мы часта сустракаемся з ускладненнямі, як, напрыклад, з запаленнем яечак у членаў мужчынскага пола, якое пры двухбаковыі паражэнні можа прывесці да страты здольнасці аплоднення. Хоць вельмі рэдка, але ўсё ж бывае запаленне яечнікаў у дарослых жанчын і дзяўчат.

У дзяцей бываюць цяжкія формы свінкі рэдка. Пры цяжкім захворванні ў працэс уцягваюцца і другія слюнныя залозы—падсківічныя і пад'язычныя. Сустракаюцца выпадкі паражэння мазгоў, мозгавых абалонак. У такім разе ў хворага на-

глядываюцца моцныя галаўныя болі, сударгі, брэд, адсутнасць прытомнасці і інш.

У іншых выпадках наглядаюцца болі ў суставах, ускладненні з боку нырак, лёгкіх, з боку органаў зроку, паражэнне органаў слуха, у выніку чаго можа развіцца глухата. На скуры з'яўляецца сыпка, падобная да адзёру, шкарлатыны, крапіўніцы і інш. Але і ў цяжкіх выпадках у дзяцей надзвычайна рэдка наступае смерць.

Заразіцца свінкай можна непасрэдна ад хворага і нават за 1—2 дні да з'яўлення харктэрных адзнак хваробы. У далейшым заразлівасць змяншаецца і спыняецца праз трэх тыдні ад пачатка захворвання, а іншы раз захоўваецца на працягу 6 тыдняў.

Найчасцей захворванні бываюць там, дзе скучнасць і дрэнныя санітарна-гігіенічныя ўмовы. Распаўсяджаецца свінка галоўным чынам зімою, што таксама тлумачыцца большай скучанасцю у халодную пару года.

Пры захворванні без ускладненняў хворы павінен аваўязкова ляжаць у ложку і ў час павышанай тэмпературы трэба яму даваць толькі лёгкую страву. Пухліна змазваецца цёплым маслам (камфорным, або іншым) і накладваецца сухая ватная павязка. Рот неабходна паласкаць, або прамываць рашчынай буры.

Хворага трэба тримаць у асобным ложку. Ён павінен мець асобную пасуду, бялізну, насавую хустку. Пасуду і бялізну хворага таксама трэба мыць асобна.

Каб папярэдзіць пашырэнне захворвання свінкай, трэба перш за ўсё прымаць адпаведныя санітарна-гігіенічныя меры, праводзіць аздаравіцельныя мерапрыемствы ў школе і сям'і. Неабходна пільна сачыць за чыстатай памяшкання, ложка, бялізны, цела, паласкаць рот. Таксама вельмі карысна, калі дзеці будуть часцей знаходзіцца на свежым паветры. Пры першым-ж выпадку з'яўлення свінкі неабходна хворага ізаляваць не менш, як на трэх тыдні.

Добрая вынікі дае лячэнне хворых сырваткай выздараўліваючых. Гэты метод ўжываецца ўжо ў некаторых гарадах СССР. З сырваткай хворы атрымлівае супроць атрутуту, неабходную для змагання з атрутай, якая выпрацоўваецца мікробамі, што выклікаюць свінку. Для пашырэння гэтага спосаба лячэння патрэбны далейшыя нагляданні ў гэтым напрамку, вывучэнне гэтага пытання на шымі навукова-даследчымі і лекавымі ўстановамі.

Д-р А. М. Воўшыка.

Выданне ЦК КП(б)Б

Адк. рэдактар Э. Шапіра

Адрас рэдакцыі: Менск, Совецкая, 63, 3-і паверх, 11-ты пакой. Тэл. 22-415.

Друкарня імя Сталіна.

Заказ № 2676

У ліку 14.650 экз.

Менгард № 2581

Здана ў набор 28-XII—33 г. надпісана да друку 5-I—34 г. У нумары 2½ арк., 124200 друк. зи.